

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Swierczewskiego

KATEDRA WOJSK ŁĄCZNOŚCI

DO UŻYTKU
SLUŻBOWEGO

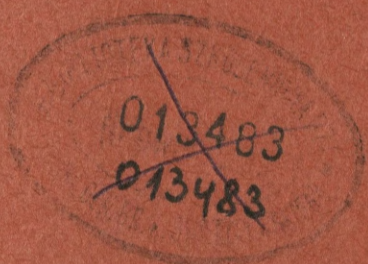

Egz. Nr. 2

plk dr M. GELETA

**ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI W KOMBINOWANEJ
OPERACJI DESANTOWEJ**

(Opracowanie wstępne)

str 74

WARSZAWA

KWIECIEŃ

1969

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
KATEDRY
im. gen. broni K. Swierczewskiego

035922

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA WOJSK ŁĄCZNOŚCI

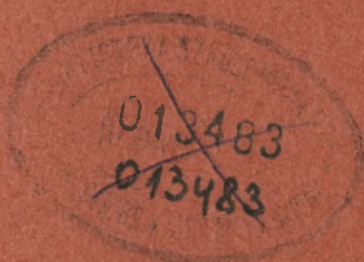
DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

Egz. Nr.....

2

plk dr M. GEŁETA

**ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI W KOMBINOWANEJ
OPERACJI DESANTOWEJ**
(Opracowanie wstępne)

str 74 $\frac{1}{2}$

WARSZAWA

KWIECIEŃ

1969

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
KATEDRY
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

035922

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K. Świerczewskiego

KATEDRA WOJSK ŁĄCZNOŚCI

Przed. prot. 12617

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

~~T A J N E~~

Egz.nr...

2

płk dr M. GELETA

"ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI W KOMBINOWANEJ
OPERACJI DESANTOWEJ"

/Opracowanie wstępne/

WARSZAWA

kwiecień

1969 r.

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOW.
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

35922

X

W S T Ę P

Kombinowane operacje desantowe należą do trudnych i skomplikowanych. Przeprowadza się je siłami marynarki wojennej, wojsk lądowych, lotnictwa i wojsk powietrzno-desantowych. W związku z tym i organizacja łączności jest bardziej skomplikowana i trudniejsza w praktycznej realizacji niż w operacjach prowadzonych na lądzie.

Szczupłość materiałów oraz brak doświadczeń w zakresie organizacji łączności nie pozwoliły na dokonanie bardziej szczegółowej i dogłębnej analizy rozpatrywanych zagadnień. Z tego też względu niniejsze opracowanie należy traktować jako opracowanie wstępne, które w wyniku dalszych badań i doświadczeń prowadzonych podczas ćwiczeń na mapach i z wojskami będzie uzupełniane.

I. NIEKTÓRE WŁAŚCIWOŚCI DOWODZENIA W KOMBINOWANEJ OPERACJI DESANTOWEJ I ZADANIA ŁĄCZNOŚCI

Organizacja łączności w kombinowanej operacji desantowej oraz ciągłość jej działania wiąże się ściśle z charakterem i warunkami przygotowania i prowadzenia operacji.

Z reguły, kombinowaną operację desantową organizuje i przeprowadza dowództwo frontu /wyjątkowo armii/ działającego wzdłuż wybrzeża.

Do bezpośredniego kierowania kombinowaną operacją desantową, ze składu dowództwa frontu wydzielana jest zazwyczaj grupa operacyjna jako dowództwo kombinowanej operacji desantowej.

Specyfika prowadzenia kombinowanej operacji desantowej wpływa w zasadniczy sposób na organizację systemu dowodzenia wojskami desantu i środkami działającymi na jego korzyść. Podczas organizacji tego systemu należy brać pod uwagę to, że^{x/}:

- dowódcy kombinowanej operacji desantowej /którym może być zazwyczaj zastępca dowódcy frontu/ w czasie planowania i przygotowania działań podlegają bezpośrednio dowódca desantu morskiego, dowódca desantu powietrznego, dowódca sił lądowania oraz dowódca lotnictwa transportowego;

- od momentu otrzymania sygnału do zakładowania wojsk desantu na środki transportowe do czasu zakończenia walki o lądowanie, wojskami desantu morskiego dowodzi w zasadzie dowódca sił lądowania, natomiast desantem powietrznym dowódca lotnictwa transportowego;

- wyjście wojsk desantu morskiego z podporządkowania dowódcy sił lądowania i desantu powietrznego z podporządkowania dowódcy lotnictwa transportowego następuje z chwilą wysadzenia na ląd zasadniczych sił poszczególnych związków /oddziałów/ i rozwinięcia przez ich dowódców stanowisk dowodzenia na lądzie;

- działaniami lotnictwa wsparcia w okresie przejścia desantu morzem /przeletu/ oraz wykonywania zmasowanego uderzenia jądrowego kieruje dowódca armii lotniczej /dowódca zgrupowania lotnictwa/ natomiast w rejonie działań desantu dowódca GO lotnictwa /GO AL/;

- ześrodkowaniem wojsk w rejonach wyjściowych i ich przemarszem z tych rejonów do rejonów i punktów /lotnisk/ zakładowania kieruje sztab kombinowanej operacji desantowej, natomiast ześrodkowaniem środków

x/ Organizację dowodzenia w poszczególnych etapach operacji przedstawiono na schematach - załącznik nr 1 i 2.

transportowych i załadowaniem na nie wojsk desantu - dowódca sił lądowania /dowódca lotnictwa transportowego/ poprzez komendanta rejonu i komendantów punktów załadowania;

- wykorzystanie technicznych środków łączności, szczególnie radiowych, z uwagi na konieczność przestrzegania zasad maskowania, jest maksymalnie ograniczone.

Wszystko to komplikuje organizację dowodzenia i rzutuje na sposób rozmieszczenia poszczególnych punktów dowodzenia oraz zapewnienie łączności stosownie do potrzeb wojsk desantu. Rozmieszczenie SD dowództwa kombinowanej operacji desantowej w okresie przygotowania operacji będzie zależeć głównie od przyjętej koncepcji dowodzenia wojskami w następnych kolejnych etapach operacji, a zwłaszcza podczas przejścia desantu morzem /przelotu/ oraz walki o lądowanie. W tym zakresie są do przyjęcia trzy zasadnicze warianty kierowania wojskami, a mianowicie:

- pierwszy - rozmieszczenie sztabu kombinowanej operacji desantowej na okrętach i przejście w rejon lądowania morzem w ślad za oddziałami desantowanymi desantu morskiego; do cech dodatnich tego sposobu rozmieszczenia SD należy możliwość koordynowania działań desantu morskiego wspólnie ze sztabem sił lądowania oraz organizacji SD na lądzie w krótkim czasie po opanowaniu rejonu lądowania; do ujemnych - ograniczone możliwości koordynacji działań desantu powietrznego oraz konkretyzowania zadań dla wojsk raketowych i przekazywania komend /to samo dotyczy lotnictwa/;

- drugi - pozostawienie sztabu kombinowanej operacji desantowej na wyjściowym SD do czasu opanowania przez DPD i DD określonego obszaru w rejonie lądowania i przerzut sztabu do nowego rejonu SD drogą powietrzną /część na śmigłowcach, część na samolotach transportowych/; dodatnią stroną tego wariantu jest możliwość dowodzenia wojskami desantu w rejonie wyjściowym i załadowania oraz krótki czas przejścia na nowe SD;

- trzeci - pozostawienie sztabu kombinowanej operacji desantowej na wyjściowym SD i przesunięcie go drogą lądową za wojskami nacierającymi na spotkanie z desantem /wariant ten dotyczy głównie lądowania desantu na wybrzeżu a nie na wyspie/.

Z przytoczonych przykładów wynika, że najlepsze warunki dowodzenia wojskami desantu istnieją podczas stosowania drugiego wariantu. W tym wypadku przerzut sztabu kombinowanej operacji desantowej na nowe

SD następuje w dwóch rzutach, z których każdy winien być zdolny do samodzielnego dowodzenia wojskami desantu. Wymaga to z kolei organizowania już w okresie przygotowawczym SD i WSD w celu zapewnienia ciągłości dowodzenia.

Przy rozwiązywaniu tego zagadnienia należy kierować się możliwością pełnego wykorzystania istniejącego w okresie przygotowania operacji i załadowania wojsk systemu łączności frontu, marynarki wojennej i lotnictwa - zarówno przez sztab kombinowanej operacji desantowej jak i sztaby związków taktycznych /oddziałów/ biorących udział w operacji.

Wychodząc z powyższego, SD dowództwa kombinowanej operacji desantowej celowo jest rozmieszczać centralnie w stosunku do wszystkich wojsk desantu i w pobliżu lotniska załadowania, natomiast WSD razem lub w pobliżu WFSM marynarki wojennej.

W okresie przygotowania /planowania/ operacji cały sztab może znajdować się na jednym punkcie dowodzenia. Podział sztabu może nastąpić przed rozpoczęciem załadowania wojsk desantu na środki desantowe / samoloty transportowe /.

Podział sztabu kombinowanej operacji desantowej na rzuty zapewnia ciągłość dowodzenia i sprawność przerzutu w rejon działań po wylądowaniu desantu.

Zarówno ze stanowiska dowodzenia jak i wysuniętego stanowiska dowodzenia dowódca i sztab kombinowanej operacji desantowej powinni mieć zapewnioną łączność z przełożonym oraz podwładnymi i współdziałającymi sztabami.

Stanowisko dowodzenia dywizji desantowej do czasu rozpoczęcia załadowania może znajdować się w rejonie ześrodkowania dywizji lub też w rejonie alarmowym, jeśli wojska dywizji przechodzą bezpośrednio z garnizonów stałych /rejonów alarmowych/ do rejonów wyjściowych do załadowania. W okresie załadowania wojsk desantu dowódca i sztab dywizji desantowej znajdują się z reguły na flagowym stanowisku dowodzenia dowódcy sił lądowania, które zazwyczaj będzie rozwijane w oparciu o FSD flotyli obrony wybrzeża, w rejonie której znajduje się rejon załadowania desantu morskiego. Razem, lub w pobliżu flagowego stanowiska dowodzenia dowódcy sił lądowania rozmieszcza się stanowisko dowodzenia komendanta rejonu załadowania dywizji.

Stanowiska dowodzenia dowódców pułków desantowych powinny w tym okresie znajdować się razem lub w pobliżu stanowisk dowodzenia kome-

dantów odcinków załadowania, które z kolei rozmieszczają się w pobliżu stanowisk dowodzenia dowódców oddziałów desantowych. Dowódcy dywizji i dowódcy pułków będą przebywać na tych stanowiskach dowodzenia do czasu załadowania się całości sił dywizji /pułku/ na środki desantowe na wszystkich punktach załadowania. Sami ładują się w ostatniej kolejności.

Takie rozmieszczenie stanowisk dowodzenia dywizji i pułków w okresie załadowania wojsk zapewnia ścisłą współpracę z dowódcą i sztabem sił lądowania oraz umożliwia kierowanie podległymi oddziałami /pododdziałami/ przez wykorzystanie w tym celu łączności, jaką dysponuje dowódca sił lądowania i dowódca rejonu załadowania z podległymi im elementami. Środki łączności dywizji desantowej nie mogą być w tym okresie wykorzystywane ponieważ muszą być załadowane na środki desantowe.

Stanowisko dowodzenia dywizji powietrzno-desantowej w rejonie ześrodkowania dywizji rozmieszcza się centralnie w stosunku do rozmieszczenia podległych oddziałów, natomiast w rejonie wyjściowym winno być rozmieszczone razem lub w pobliżu stanowiska dowodzenia dowódcy lotnictwa transportowego, a stanowiska dowodzenia dowódców batalionów - razem lub w pobliżu stanowisk dowodzenia ^{dowodców} związków taktycznych /oddziałów/ tegoż lotnictwa.

W czasie przejścia desantu morzem, stanowisko dowodzenia i zapasowe stanowisko dowodzenia dowódcy sił lądowania rozmieszcza się na okrętach. W tym okresie, dowódca desantu i dowódca sił lądowania /oraz część ich sztabów/ powinni znajdować się na jednym okręcie stanowiącym flagowe stanowisko dowodzenia dowódcy sił lądowania, natomiast zastępca dowódcy sił lądowania oraz zastępca dowódcy desantu /szef sztabu/ i pozostała część sztabów - na drugim okręcie stanowiącym zapasowe flagowe stanowisko dowodzenia.

Takie rozmieszczenie dowódców i sztabów zapewnia im możliwość ścisłego współdziałania oraz wykorzystania /w razie potrzeby/ pokładowych środków łączności przez dowódcę /sztab/ desantu. Sposoby i metody wykorzystania tych środków muszą być szczegółowo uzgodnione z oficerem flagowym sztabu sił lądowania i podane do wiadomości zainteresowanym dowódcom.

Sztab dywizji powietrzno-desantowej, na czas przelotu z rejonu wyjściowego do rejonu desantowania rozdziela się również na dwie - trzy grupy. Jedną grupę może stanowić dowódca dywizji z kilkoma

oficerami sztabu, drugą szef sztabu i trzecią zastępcę dowódcy do spraw liniowych. Każda z grup rozmieszcza się w innym samolocie lecącym inną trasą. W czasie przelotu dowódca /sztab/ dywizji powietrzno-desantowej nie dowodzi bezpośrednio podległymi oddziałami. W razie potrzeby wykorzystuje pokładowe środki samolotów. W tym celu szef łączności dywizji winien dokładnie uzgodnić z szefem łączności lotnictwa transportowego sposób wykorzystania pokładowych radiostacji samolotów dla łączności z dowódcami podległych oddziałów.

Za najważniejszą, a nawet decydującą, fazę kombinowanej operacji desantowej uważa się walkę o lądowanie i samo lądowanie desantu.

Desant morski jest w tej niekorzystnej sytuacji, że z powodu niewielkiego tempa jego lądowania, do walki wstępuje nie całością sił, a tylko częściami i stopniowo. W tych okolicznościach broniący się może oddziaływać znacznymi siłami przeciwko kolejnym rzutom desantu. Takie warunki lądowania niekorzystnie wpływają na możliwość utrzymania ciągłej i trwałej łączności z poszczególnymi rzutami desantu. Część desantu będzie już bowiem prowadziła walkę na lądzie, część zaś będzie jeszcze w trakcie lądowania. W czasie lądowania desantu morskiego, część środków może ulec zniszczeniu lub uszkodzeniu i po wylądowaniu może okazać się potrzeba dokonania pewnych zmian w zorganizowanym systemie łączności, ponieważ uzupełnienie zniszczonych i uszkodzonych środków łączności nie będzie natychmiast możliwe. Mając powyższe na uwadze, wydaje się celowe, by szef łączności dywizji dysponował dostatecznym odwodem środków radiowych rozmieszczonych na różnych okrętach. Środki te byłyby wykorzystane do uzupełnienia zniszczonych i uszkodzonych.

Podobna sytuacja może zaistnieć również w dywizji powietrzno-desantowej. W wyniku ogniowego oddziaływania nieprzyjaciela w czasie jej przelotu, desantowania i zbiórki, część środków może także ulec zniszczeniu lub uszkodzeniu. Dlatego też i szef łączności dywizji powietrzno-desantowej powinien dysponować odwodem środków łączności /zwłaszcza radiowych/.

Na szczególną trudność w zapewnieniu trwałej łączności z desantem morskim i powietrznym napotyka się podczas walki o lądowanie i w początkowej fazie działań po wylądowaniu /desantowaniu/. Trudność polega m. inn. na tym, że stanowisko dowodzenia dowódcy kombinowanej operacji desantowej pozostanie jeszcze przez pewien czas na lądzie, gdzie znajdowało się w okresie przygotowawczym, natomiast stanowiska

dowodzenia dywizji desantowej i powietrzno-desantowej znajdują się w rejonie lądowania /desantowania/ i odległości pomiędzy nimi będą znaczne. Mając powyższe na uwadze należy dokonać doboru odpowiednich środków radiowych i ustalić odpowiedni rodzaj pracy tych środków.

W rejonie działań bojowych po wylądowaniu, w dywizji desantowej mogą być organizowane: SD, WSD i KSD, na zasadach jak w dywizji zmechanizowanej. Natomiast w dywizji powietrzno-desantowej organizuje się z zasady SD i KSD. Stanowisko dowodzenia rozwija się najczęściej w rejonie rozmieszczenia drugiego rzutu /odvodu/ dywizji, który zwykle rozmieszcza się w centrum ugrupowania bojowego dywizji. W wypadku gdy siły dywizji działają w dwóch zgrupowaniach bojowych może być organizowane wysunięte stanowisko dowodzenia. Kwatermistrzowskie stanowisko dowodzenia rozwija się z reguły w rejonie jednego ze zrzutowisk dywizji.

Nadmienić również należy, że wydzielone ze składu dowództwa frontu dowództwo kombinowanej operacji desantowej, nie dysponuje etatowymi pododdziałami łączności. Potrzebne pododdziały i środki są zazwyczaj wydzielane ze składu oddziałów /pododdziałów/ łączności frontu. W związku z tym, jednym z pierwszych zadań oddziału łączności sztabu kombinowanej operacji desantowej będzie odpowiednie reorganizowanie tych pododdziałów, stosownie do aktualnych potrzeb. Nie ma to oczywiście istotnego wpływu na stan łączności, niemniej jednak w pewnym stopniu może wpłynąć na sprawność jej organizacji.

Wychodząc z powyższego, wydaje się celowe, by pododdziały łączności przewidziane do organizowania łączności dla potrzeb dowództwa kombinowanej operacji desantowej, odpowiednio zorganizowane i wyposażone, wchodziły etatowo w skład pułku łączności frontu lub stanowiły samodzielne jednostki. Pozwoliłoby to na szkolenie tych pododdziałów z punktu widzenia ich przeznaczenia i nie uszczuplałoby pododdziałów łączności frontu.

Istotnego znaczenia w kombinowanej operacji desantowej nabiera również skrytość dowodzenia wojskami, która powinna wykluczać możliwość przechwytywania przez nieprzyjaciela korespondencji i rozmów prowadzonych przez techniczne środki łączności i ustalenia na tej podstawie zamiaru działania naszych wojsk oraz miejsc roz-

x/ W ćwiczeniu "Wiosna-69" przyjęto, że w skład oddziałów i pododdziałów łączności frontu wchodził samodzielny batalion łączności przeznaczony dla sztabu kombinowanej operacji desantowej.

mieszczenia punktów dowodzenia. Wynika z tego konieczność właściwego doboru środków łączności w poszczególnych etapach operacji i umiejętnej ich wykorzystania przez wszystkich użytkowników. Dotyczy to szczególnie oddziału łączności sztabu kombinowanej operacji desantowej, który winien proponować dowódcy operacji /szefowi sztabu/, jakie środki łączności powinny stanowić podstawowy środek dowodzenia w danym etapie operacji i jak je najcelowiej wykorzystać.

Właściwości i warunki prowadzenia kombinowanej operacji desantowej oraz udział w niej różnych rodzajów wojsk, wymagają niezwykle dokładnego i przemyślanego zorganizowania współdziałania między nimi. Jednak najlepiej zorganizowane współdziałanie z operacyjno-taktycznego punktu widzenia nie przyniesie pożądaných rezultatów, jeśli nie będzie dobrze zorganizowanej i sprawnie działającej łączności współdziałania. Oddział łączności sztabu kombinowanej operacji desantowej planując łączność współdziałania winien uwzględnić wszystkie potrzeby w tym zakresie pomiędzy poszczególnymi rodzajami wojsk. Zależy tu bowiem konieczność ścisłego współdziałania pomiędzy desantem morskim i powietrznym, który zwłaszcza w początkowej fazie operacji desantowej działa na korzyść desantu morskiego. Konieczność ścisłego współdziałania desantu morskiego z siłami marynarki wojennej zabezpieczającymi jego przejście morzem i lądowanie. Konieczność ścisłego współdziałania desantu powietrznego z lotnictwem transportowym oraz lotnictwem osłony i wsparcia. Konieczność współdziałania desantu powietrznego i morskiego z wojskami lądowymi nacierającymi na kierunku działań desantów.

Są to tylko niektóre zagadnienia dotyczące łączności współdziałania warunkujące konieczność oraz odpowiednie sposoby jej organizacji, a także charakter pracy w tym zakresie oddziału łączności sztabu kombinowanej operacji desantowej oraz szefów łączności związków biorących udział w operacji. Należy tu jeszcze brać pod uwagę trudności w praktycznej realizacji tych zagadnień zarówno z punktu widzenia organizacyjnego jak i praktycznego, bowiem punkty dowodzenia poszczególnych sztabów są znacznie od siebie oddalone co utrudnia możliwość częstych kontaktów między szefami łączności. Z tego też względu wykorzystywać należy przedsięwzięcia organizowane przez sztab kombinowanej operacji desantowej /stawianie zadań, organizacja współdziałania itp./. Mogą być również w tym celu organizowane przez szefa łączności

sztabu operacji desantowej specjalne odprawy z szefami łączności związków biorących udział w operacji poświęcone zagadnieniom organizacji łączności dowodzenia i współdziałania.

Jednym z istotnych zagadnień w kombinowanej operacji desantowej jest zagadnienie zaopatrywania i obsługi wojsk desantu. Konieczność zapewnienia ciągłości dostarczania środków materiałowych dla wojsk desantu wymaga zapewnienia kwatermistrzowi operacji desantowej możliwości wymiany informacji z kwatermistrzem frontu, kwatermistrzami podległych związków taktycznych /DD, DPD, DZ/.

Analiza materiałów dotyczących organizacji łączności w działaniach desantowych przeprowadzonych w czasie drugiej wojny światowej w pełni potwierdza przedstawione warunki i trudności w utrzymaniu łączności. Do zasadniczych trudności dla hitlerowskich wojsk powietrzno-desantowych w zakresie łączności należało utrzymanie łączności pomiędzy tymi wojskami a sztabem organizującym operację desantową /Kreta/^{x/}.

Podczas pierwszych dni walk, dowództwo niemieckie nie posiadało jasnego obrazu sytuacji w rejonie działań desantu. Dalszą trudnością było utrzymanie łączności pomiędzy desantem powietrznym a wojskami lądowymi działającymi w odległości 50 - 100 km oraz z kolejnymi rzutami desantu powietrznego desantującymi w innych rejonach na tym samym obszarze działań.

Brak było również łączności pomiędzy desantem powietrznym a lotnictwem w powietrzu działającym nad rejonem desantowania.

Autor wymienionej pracy stwierdza, że problem ten nie został rozwiązany do końca wojny. Dowodzi on następnie, że tylko za pomocą środków radiowych nie można było zapewnić trwałej łączności z wojskami lądowymi i lotnictwem. Dlatego też były one często dublowane prymitywnymi środkami łączności, takimi jak gołębie pocztowe i różnego rodzaju środki sygnalizacyjne. Dalej autor stwierdza, że praktyka wszystkich operacji powietrzno-desantowych w drugiej wojnie światowej wykazała, że każdy nawet najdoskonalszy techniczny środek łączności należy w miarę możliwości uzupełniać bardziej prostymi środkami, które nie są zależne od takich czynników, jak skomplikowana obsługa, wrażliwość na wstrząsy, odchylenia częstotliwości, zakłócenia atmosferyczne oraz możliwość uszkodzenia

x/ "Itogi Wtoroj Mirowej Wojny" Izdatielstwo Inostrannoj Literatury-Moskwa 1957 r. /Paraszutnyje Wojska s. 250-251/.

poszczególnych detali, w wyniku czego może nastąpić unieruchomienie danego środka /urządzenia/ łączności w całości.

Na podobne trudności napotykały również wojska angielskie i amerykańskie. Na przykład w czasie lądowania wojsk anglo-amerykańskich w Normandii /operacja "Overlord"/ w 1945 r. gen. Eisenhower na skutek braku łączności, przez dwie pierwsze dwie doby nie miał żadnych wiadomości od generałów Bradle'ya i Dempseya o przebiegu lądowania i rozwoju działań. W operacji powietrznodesantowej pod Arnham, w której brała również udział 1 Polska Brygada Spadochronowa, sytuacja w zakresie łączności była identyczna. W dodatku wystąpiły tu jeszcze pewne niedopracowania organizacyjne. Po nawiązaniu /z wielkim wysiłkiem/ łączności okazało się, że korzystanie z niej jest niemożliwe ponieważ pomyłone zostały tablice kodowe^{x/}.

Z przedstawionych potrzeb w zakresie dowodzenia i współdziałania wypływają określone zadania łączności, które realizowane będą na różnych szczeblach dowodzenia i w różnych etapach /okresach/ operacji.

Do podstawowych zadań łączności można zaliczyć:

- zapewnienie wymiany informacji z dowódcą i sztabem frontu;
- zapewnienie wymiany informacji z dowódcami i sztabami związków taktycznych /oddziałów/ desantu oraz z dowódcami i sztabami oddziałów i pododdziałów tych związków;
- zapewnienie kierowania materiałowym, technicznym i medycznym zaopatrywaniem wojsk desantu;
- zapewnienie kierowania załadowaniem wojsk desantu na środki transportowe;
- zapewnienie wymiany informacji wewnątrz poszczególnych związków taktycznych i oddziałów desantu /morskiego i powietrznego/;
- zapewnienie wymiany informacji pomiędzy wojskami desantu a lotnictwem transportowym oraz lotnictwem osłony i wsparcia;
- zapewnienie wymiany informacji pomiędzy wojskami desantu a zespołem wsparcia ogniowego oraz pomiędzy zespołem wsparcia ogniowego a lotnictwem;
- zapewnienie wymiany informacji pomiędzy związkami taktycznymi i oddziałami desantu morskiego i powietrznego a związkami takty -

x/ Płk Leon Kołatkowski - praca dyplomowa: "Organizacja łączności w powietrzno-morskiej operacji desantowej".

Wyd. ASG 1963 r., s. 24.

czynnymi i oddziałami armii ogólnowojskowej działającej na spotkanie z wojskami desantu;

- zapewnienie otrzymywania danych z rozpoznania powietrznego oraz innych rodzajów rozpoznania;

- zapewnienie otrzymywania sygnałów powiadamiania /ostrzeżenia/;

- zapewnienie wymiany informacji z oddziałami partyzanckimi /jeśli znajdują się w obszarze działań desantu/.

W zależności od konkretnej sytuacji i zadań wykonywanych przez wojska desantu mogą wyniknąć inne nie wymienione wyżej zadania, które będą musiały być realizowane przez wojska łączności.

II. PLANOWANIE ŁĄCZNOŚCI W KOMBINOWANEJ OPERACJI DESANTOWEJ

Charakter kombinowanej operacji desantowej oraz właściwości dowodzenia, wymagają dokładnie przemyślanego i umiejętnie zorganizowanego systemu łączności. Ogólne zasady dotyczące planowania łączności są podobne jak i w innych rodzajach działań. Jednak ze względu na skład wojsk biorących udział w operacji - wojska lądowe, marynarka wojenna, lotnictwo, wojska powietrznodesantowe, w tym również związki taktyczne marynarki wojennej i lotnictwa armii zaprzyjaźnionych - planowanie łączności staje się bardziej skomplikowane i o wiele trudniejsze od planowania łączności do działań na lądzie. Cechować je musi niezwykła drobiazgowość i dokładność, a w związku z tym potrzebny jest większy okres czasu.

Mogą być wypadki, że w jednolitym systemie łączności pracować będą pododdziały łączności nie tylko różnych rodzajów wojsk ale i różnych armii narodowych. Fakt ten podnosi wagę planowania łączności i wymagania w zakresie uzgodnienia wszystkich przedsięwzięć techniczno - eksploatacyjnych.

W okresie II wojny światowej, planowanie i przygotowanie operacji trwało od kilku - kilkunastu tygodni do kilku - kilkunastu miesięcy. Był więc czas na dokładne zaplanowanie i organizację łączności. W przyszłości należy się liczyć z tym, że okres planowania i przygotowania działań desantowych będzie bardzo krótki, a zakres prac nie mniejszy jak poprzednio.

Łączność dla potrzeb dowódcy i sztabu kombinowanej operacji desantowej planuje zespół oficerów wydzielonych ze składu zarządu łączności frontu, który tworzy wydział /oddział/ łączności

sztabu kombinowanej operacji desantowej.

Do zadań wymienionego zespołu oficerów należy m.in.:

- opracowanie planu łączności na okres operacji;
- rozbudowa i kierowanie pracą systemu łączności w czasie trwania operacji;
- opracowanie wspólnie z zainteresowanymi szefami łączności wszystkich zagadnień dotyczących organizacji i pracy łączności współdziałania do najniższych szczebli dowodzenia;
- udział w opracowaniu planu maskowania operacyjnego desantu /w zagadnieniach dotyczących łączności/.

Planowanie łączności powinno odbywać się równoległe z planowaniem operacji i rozpoczyna się od momentu otrzymania zadania na formowanie sił mających brać udział w operacji.

W kombinowanej operacji desantowej wyraźnie występują pewne etapy różniące się od siebie zakresem i treścią zadań wykonywanych przez sztaby i wojska biorące udział w operacji - a mianowicie:

- planowanie i przygotowanie operacji;
- załadowanie wojsk na środki transportowe;
- przejście desantu morzem /przelot/ do rejonu lądowania /desantowania/;
- walka o lądowanie i rozwinięcie działań zaczepnych na lądzie.

W każdym z tych etapów powinna być zapewniona łączność dowodzenia i współdziałania. Przy tym należy nadmienić, że organizacja dowodzenia w poszczególnych etapach działań posiada szereg właściwości, w związku z czym organizacja łączności musi być ściśle dostosowana do przyjętego w danym etapie systemu dowodzenia i współdziałania wojsk.

Podstawą do planowania łączności jest:

- decyzja dowódcy operacji;
- wytyczne szefa sztabu do organizacji łączności w poszczególnych etapach operacji;
- dyrektywa łączności sztabu frontu /wytyczne szefa łączności frontu/;
- dane o ilości i stanie posiadanych sił i środków łączności.

Zasadniczym warunkiem właściwego opracowania planu łączności jest dokładna znajomość przez oficerów wydziału łączności sztabu kombinowanej operacji desantowej zamiaru przeprowadzenia operacji oraz przyjętego systemu dowodzenia i współdziałania.

Do czasu powzięcia decyzji przez dowódcę kombinowanej operacji desantowej, szef łączności powinien:

- zapoznać się z dyrektywą łączności sztabu frontu;
- ustalić ilość i stan sił i środków łączności oraz ich gotowość do wykonania zadań;
- zapewnić przekazanie na czas zarządzeń przygotowawczych do podległych związków /oddziałów/;
- ocenić sytuację z punktu widzenia łączności oraz przygotować niezbędne dane dla dowódcy /szefa sztabu/ operacji odnośnie organizacji łączności oraz przedsięwzięć w zakresie zabezpieczenia łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela.

Po przeprowadzeniu na tej podstawie analizy zadania i oceny położenia z punktu widzenia łączności, szef łączności winien wy - ciągnąć wnioski odnośnie organizacji łączności - a mianowicie:

- warunki organizacji łączności /trudności jakie mogą wystąpić przy organizacji łączności i co należy w związku z tym przedsięwziąć/;
- jaki będzie najbardziej celowy system łączności w poszczególnych etapach operacji;
- jakie środki łączności, na jakich kierunkach i w jakich okresach będą zasadniczymi środkami łączności;
- co należy uczynić dla zwiększenia żywotności systemu łączności.

Szef łączności sztabu kombinowanej operacji desantowej powinien być zawsze gotowy do przedstawienia dowódcy /szefowi sztabu/ swych propozycji odnośnie organizacji łączności - a w szczególności:

- wnioski z oceny sytuacji łączności /ze szczególnym uwzględnieniem warunków organizacji łączności radiowej/ oraz ocena możliwości i intensywności zakłóceń radiowych stosowanych przez nieprzyjaciela;
- propozycje odnośnie organizacji łączności w poszczególnych etapach operacji ze szczególnym uwzględnieniem łączności dowodzenia i współdziałania /jaki jest najbardziej celowy system łączności/;
- propozycje odnośnie maskowania pracy środków łączności /w tym stopień ograniczenia ich pracy/;

- propozycje odnośnie rozmieszczenia punktów dowodzenia w poszczególnych etapach działań;
- dane odnośnie stanu posiadanych sił i środków łączności;
- propozycje dotyczące rozmieszczenia sił i środków łączności na środkach transportowych /z uwzględnieniem potrzeb w zakresie organizacji łączności po wylądowaniu/;
- propozycje dotyczące rozmieszczenia odwołu sił i środków łączności;
- stan materiałowo-technicznego zaopatrzenia pododdziałów łączności.

Szef łączności przedstawia również swoje propozycje w zakresie maskowania operacyjnego, w zagadnieniach dotyczących łączności.

Po przeprowadzeniu analizy zadania i oceny położenia z punktu widzenia łączności, powinien on wydać wstępne zarządzenia szefom łączności podległych związków i oddziałów odnośnie organizacji łączności i przygotowania pododdziałów łączności do wykonania zadań.

Zarządzenia te mogą być wydane ustnie lub pisemnie.

Po powzięciu decyzji przez dowódcę operacji i otrzymaniu wytycznych od szefa sztabu, szef łączności powinien:

- opracować plan łączności;
- opracować zarządzenie łączności;
- postawić zadania dowódcom oddziałów i pododdziałów łączności do organizacji łączności;
- organizować pomoc i kontrolę w zakresie organizacji łączności w podległych związkach /oddziałach/.

Plan łączności jest częścią składową ogólnego planu operacji.

W planie łączności powinno być określone:

- miejsce rozmieszczenia węzłów łączności oraz czas i sposób ich przemieszczania w nowe rejony;
- organizacja łączności dowodzenia, współdziałania, tyłów i powiadamiania we wszystkich etapach operacji;
- zakres i sposób wykorzystania poszczególnych środków łączności oraz maskowania ich pracy;

- sposób rozmieszczenia sił i środków łączności na środkach desantowych z uwzględnieniem potrzeb organizacji łączności w rejonie działań desantu;

- odwód sił i środków łączności i jego rozmieszczenie;

- terminy gotowości łączności w poszczególnych etapach operacji;

- zadania poszczególnych oddziałów i pododdziałów łączności w zakresie realizacji planu łączności;

- przedsięwzięcia dotyczące możliwości zapewnienia łączności na wypadek zmiany terminu operacji;

- przedsięwzięcia organizacyjno - eksploatacyjne i techniczne zabezpieczające własny system łączności radiowej przed rozpoznaniem i przeciwdziałaniem radioelektronicznym nieprzyjaciela;

- przedsięwzięcia w zakresie materiałowo - technicznego zaopatrywania pododdziałów łączności.

Szczególnie dokładnie winna być zaplanowana łączność na okres walki o lądowanie desantu.

Wszystkie wymienione zagadnienia ujmuje się w odpowiednich dokumentach planu łączności. Do podstawowych dokumentów planu łączności należą:

- schemat łączności radioliniowo-przewodowej;

- schemat łączności radiowej;

Opisowo opracowuje się tylko te zagadnienia, których nie można przedstawić graficznie.

Zarządzenie łączności jest jednym z dokumentów wykonawczych planu łączności, w którym powinno być m. in. podane:

- rozmieszczenie węzłów łączności SD i WSD w okresie przygotowania operacji, załadowania wojsk, przejścia desantu morzem oraz przewidywane rejony rozwijania węzłów łączności i punktów dowodzenia po wylądowaniu;

- z kim, jakimi środkami oraz w jakim terminie będzie organizowana łączność dowodzenia, współdziałania, tyków i powiadamiania w poszczególnych etapach operacji;

- zakres i sposób wykorzystania radioliniowo - przewodowych i radiowych środków łączności;

- przedsięwzięcia organizacyjno-techniczne zabezpieczające pracę własnych środków radiowych w warunkach zakłóceń;

- wykorzystanie stacjonarnego systemu łączności oraz sposób powiązania tego systemu z węzłami łączności rozwijanymi w okresie przygotowania operacji;

- organizację łączności współdziałania w podległych związkach /oddziałach/, między wojskami desantu a lotnictwem, marynarką wojenną oraz między desantem morskim i powietrznym;

- terminy zmian kryptonimów, sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych, danych radiowych oraz tryb postępowania w razie ich ujawnienia;

- hasła i sygnały alarmowe /o ile przewidziane jest ich przekazywanie za pomocą technicznych środków łączności/;

- sposób i terminy dostarczania rozkazów, zarządzeń, meldunków i sprawozdań;

- terminy i sposób składania meldunków o stanie i gotowości łączności.

Do zarządzenia łączności załącza się:

- tabelę kryptonimów stacji telefoniczno - telegraficznych;

- tabelę sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych;

- wyciągi z tabeli danych radiowych sztabu frontu;

- tabelę danych sieci i kierunków radiowych sztabu kombinowanej operacji desantowej;

- tabelę przydziału danych radiowych do organizacji łączności w podległych związkach, oddziałach i pododdziałach;

- wytyczne dotyczące sprawdzenia tożsamości korespondentów wraz z wykazem kluczy;

- wykaz przydzielonych częstotliwości zakresu KF i UKF dla sieci i kierunków radiowych organizowanych w podległych związkach, oddziałach i pododdziałach.

Szef łączności bierze również udział w opracowaniu planu lądowania. Określa on jakie pododdziały i środki łączności, w zależności od wykonywanych zadań, będą wchodziły w skład poszczególnych rzutów i jak je należy rozmieścić na środkach desantowych /samolotach/. W planie tym uwzględnia się również środki łączności oficerów łącznikowych innych rodzajów wojsk i służb znajdujących się przy sztabie kombinowanej operacji desantowej.

x

x

x

- 19 -

Nadmienić należy, że planowanie łączności do kombinowanej operacji desantowej wykonywanej w ramach pierwszej operacji zaczepnej frontu odbywa się w okresie pokoju równolegle z planowaniem łączności do operacji frontowej. Plan łączności może opracowywać zarząd łączności frontu lub pod jego kierownictwem zespół oficerów łączności przewidziany do sztabu kombinowanej operacji desantowej.

W dywizji desantowej i powietrzno-desantowej

Bezpośrednią odpowiedzialność za planowanie, organizację i zapewnienie łączności ponosi szef łączności dywizji. Decyzję na organizację łączności wyraża on w odpowiednich dokumentach planu łączności.

Szef łączności obowiązany jest znać technikę pracy sztabu swojej dywizji w zakresie dowodzenia podległymi oddziałami /pododdziałami/ oraz znać zasady organizacji współdziałania w kombinowanej operacji desantowej.

Planowanie łączności w dywizji desantowej i powietrzno-desantowej, rozpoczyna się z chwilą otrzymania zadania i rozpoczęcia planowania działań dywizji.

W planie łączności przewiduje się organizację łączności w rejonie ześrodkowania wojsk do zakładowania /jeśli taki będzie wyznaczony/, w rejonach wyjściowych, wyczekiwania w czasie zakładowania na okręty /samoloty/, w czasie przejścia morzem /przelotu/ i lądowania /desantowania/ oraz na czas działań po wylądowaniu - na wszystkie warianty działań desantu.

Podstawą do planowania łączności jest:

- zadanie bojowe dywizji i decyzja dowódcy;
- zarządzenie łączności sztabu kombinowanej operacji desantowej /lub dyrektywa łączności sztabu frontu/;
- wytyczne szefa sztabu dywizji do organizacji łączności;
- ilość i jakość posiadanych sił i środków łączności.

Przy planowaniu łączności, szef łączności dywizji powinien uwzględnić następujące właściwości jej działania mające wpływ na organizację łączności:

- rozśrodkowane rozmieszczenie oddziałów i pododdziałów dywizji tak w rejonie wyjściowym jak i w rejonie lądowania /desantowania/;

- natychmiastowe wejście oddziałów dywizji do walki po wylądowaniu, a tym samym ograniczony czas na organizację łączności;
- szybkość działań bojowych dywizji w czasie walki o uchwylenie i utrzymanie nakazanej rubieży /w dywizji powietrznodesantowej/;
- oddalenie rejonu działań dywizji od nacierających na tym kierunku wojsk lądowych;
- konieczność utrzymania łączności na niektórych kierunkach przez teren, na którym działają wojska nieprzyjaciela /w dywizji powietrznodesantowej/;
- trudności w materiałowo-technicznym zaopatrzeniu w środki i pomocniczy sprzęt łączności.

Ze względu na możliwość aktywnego oddziaływania nieprzyjaciela na pracę środków łączności, w planie łączności należy określić sposoby, kolejność i zakres wykorzystania poszczególnych technicznych środków łączności, a w szczególności środków radiowych.

Planowanie łączności wymaga ścisłej współpracy szefa łączności z szefami pozostałych wydziałów sztabu dywizji i szefami służb, a szczególnie z szefem wydziału operacyjnego i rozpoznania.

W pierwszym rzędzie, szef łączności na podstawie planu pracy sztabu winien określić czynności w zakresie planowania i organizacji łączności w czasie, oraz ustalić wykonawców, określić i ustalić przedsięwzięcia w zakresie materiałowo - technicznego zaopatrzenia szkolenia pododdziałów łączności. Może również wydać zarządzenia dowódcy pododdziału łączności dywizji i szefom łączności podległych oddziałów odnośnie sprawdzenia ilości i jakości posiadanego sprzętu oraz przygotowania ludzi i sprzętu do transportu drogą powietrzną/morską/.

Przedsięwzięcia w zakresie materiałowo - technicznego zaopatrzenia w tym okresie będą polegały na zabezpieczeniu pododdziałów łączności w materiały remontowe i eksploatacyjne, części zamienne, przeprowadzenie potrzebnego remontu oraz technicznego przeglądu w celu ustalenia stanu gotowości bojowej pododdziałów i sprzętu łączności.

Przedsięwzięcia w zakresie szkolenia pododdziałów łączności mogą obejmować: zgrywanie obsług w poszczególnych sieciach radiowych, treningi w rozwijaniu radiostacji i nawiązywaniu łączności, treningi w szybkim rozwijaniu węzła łączności. Należy przy tym uwzględnić najbardziej skomplikowane warunki działań desantu. W dywizji desantowej należy ponadto uwzględnić utrzymanie łączności z oddziałami wydzielonymi, dywizjonem rakiet taktycznych i artylerii raketowej

oraz łączności z oddziałami desantu powietrznego, okrętami zespołu wsparcia ogniowego i lotnictwem.

Mając na uwadze sprawne załadowanie pododdziałów i środków łączności na okręty /samoloty, śmigłowce/, mogą być prowadzone /w razie potrzeby/, treningi w załadowaniu i wyładowaniu ludzi i sprzętu. Powinny się one odbywać w warunkach zbliżonych do realnej sytuacji bojowej.

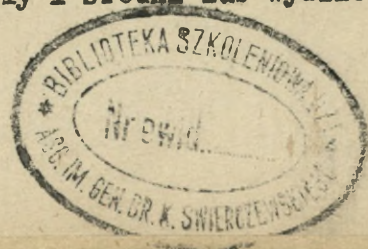
Po zapoznaniu się z zadaniem dywizji, zamiarem walki oraz zarządzeniem łączności sztabu przełożonego, szef łączności przeprowadza analizę zadania i ocenę położenia z punktu widzenia łączności. Podczas tej pracy winien dokładnie ustalić i wyjaśnić charakter przyszłych działań oraz warunki, w jakich będzie musiała być organizowana łączność.

W szczególności należy uwzględnić następujące zagadnienia:

- zadania i skład bojowy dywizji;
- warunki współdziałania z wojskami lądowymi nacierającymi na kierunku działań dywizji;
- warunki współdziałania z desantem morskim /w dywizji powietrznodesantowej/;
- warunki współdziałania z desantem powietrznym /w dywizji desantowej/;
- warunki współdziałania z lotnictwem osłony i wsparcia;
- działania nieprzyjaciela mogące mieć wpływ na organizację i sprawne działanie łączności /w tym również możliwość zakłóceń łączności radiowej ze strony nieprzyjaciela/;
- charakter terenu w rejonie działań dywizji;
- stan pododdziałów łączności, ich wyposażenie w sprzęt oraz warunki materiałowo-technicznego zaopatrywania ich podczas działań;
- warunki inżynierskiego zabezpieczenia sił i środków łączności przed oddziaływaniem broni masowego rażenia;
- warunki atmosferyczne;
- czas potrzebny na organizację łączności.

Podczas studiowania zarządzenia łączności sztabu przełożonego szef łączności winien ustalić:

- jak będzie zapewniona łączność z dowódcą i sztabem kombinowanej operacji desantowej: w rejonie ześrodkowania /wyjściowym/ przydzielone ewentualnie w tym celu siły i środki lub wydzie-

lone łączy; w czasie przelotu z rejonu wyjściowego do rejonu desantowania /w czasie przejścia morzem/ oraz podczas działań dywizji;

- sposób utrzymania łączności z wojskami lądowymi nacierającymi na kierunku działań dywizji, desantem morskim i lotnictwem /w dywizji powietrznodesantowej/;

- sposób zapewnienia łączności między oddziałami dywizji a oddziałami desantu powietrznego i wojsk lądowych nacierających na kierunku działania dywizji /w dywizji desantowej/;

- sposób organizacji łączności tyłów i powiadamiania;

- co należy uwzględnić przy organizacji łączności z podległymi oddziałami;

- sposób materiałowo-technicznego zaopatrywania pododdziałów łączności dywizji.

W wyniku przeprowadzonej analizy zadania i oceny położenia, szef łączności precyzuje wnioski dotyczące potrzeb i możliwości organizacji łączności oraz winien być w gotowości do przedstawienia tych wniosków dowódcy lub szefowi sztabu. Wnioski te /propozycje/ może przedstawić w całości lub tylko odpowiadać na interesujące dowódcę /szefa sztabu/ zagadnienia. W każdym jednak wypadku winien być gotów do udzielenia odpowiedzi na następujące zagadnienia:

- właściwości organizacji łączności wynikające z zadania bojowego dywizji;

- dane o składzie i stanie technicznym posiadanych sił i środków łączności oraz ewentualne potrzeby wzmocnienia;

- propozycje odnośnie rozmieszczenia punktów dowodzenia w rejonie desantowania /lądowania/ i podczas działań;

- propozycje odnośnie organizacji łączności w przewidywanych działaniach;

- propozycje odnośnie ochrony łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela;

- czas niezbędny na organizację łączności w rejonie desantowania /lądowania/;

- propozycje dotyczące ograniczenia w wykorzystaniu technicznych środków łączności;

- niezbędny odwód sił i środków łączności.

Przy ustalaniu /precyzowaniu/ niektórych wniosków, szef łączności dywizji może napotkać na poważne trudności z tego względu, że planowanie łączności odbywa się bez możliwości przeprowadzenia

rekonesansu w terenie, a tylko na podstawie mapy /zdjęć lotniczych/. Dlatego też, aby możliwie dokładnie sprecyzować takie zagadnienia jak rozmieszczenie punktów dowodzenia, warunki organizacji łączności w rejonie desantowania, szef łączności w czasie przeprowadzania analizy zadania i oceny położenia winien szczególnie ściśle współpracować z szefem wydziału rozpoznania dywizji /jeśli chodzi o zagadnienia związane z działaniem nieprzyjaciela w rejonie desantowania/, a także przestudiować w miarę możliwości teren na podstawie zdjęć lotniczych.

Decyzja dowódcy jest zasadniczym elementem warunkującym zakres i sposób organizacji łączności, jak również gotowość łączności z organizowanych punktów dowodzenia.

Po powzięciu decyzji przez dowódcę dywizji i postawieniu zadań bojowych, szef sztabu winien udzielić szefowi łączności wytycznych do organizacji łączności, w których mogą być ujęte następujące zagadnienia:

- ugrupowanie i skład poszczególnych rzutów dywizji na czas przelotu /przejścia morzem/ z rejonu wyjściowego do rejonu desantowania /lądowania/ i ich zadania;
- w jakim ugrupowaniu i jakie zadania będą wykonywały oddziały dywizji oraz organizacja współdziałania;
- miejsce sztabu w czasie przelotu /przejścia morzem/ dywizji z rejonu wyjściowego do rejonu desantowania /lądowania/;
- przewidywane rejonu rozmieszczenia punktów dowodzenia w rejonie desantowania /lądowania/ i w toku działań;
- w jakim terminie, z kim i jakimi środkami powinna być zorganizowana łączność;
- szczególne wymagania do łączności w toku walki;
- wymagania odnośnie zabezpieczenia łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela;
- termin przedstawienia planu łączności do zatwierdzenia.

Aby umożliwić pracę w zakresie planowania łączności, szef sztabu, może udzielić szefowi łączności niezbędnych wytycznych już po ogłoszeniu zamiaru walki przez dowódcę dywizji, a po powzięciu przez niego decyzji i postawieniu zadań bojowych może je tylko sprecyzować lub bardziej rozszerzyć.

Treść i zakres wytycznych szefa sztabu mogą być różne. Zależy to od treści zadań, które mógł postawić szefowi łączności dowódca

dywizji, posiadanego czasu itp. W niektórych wypadkach, wytycznych do organizacji łączności może udzielić dowódca dywizji, szczególnie jeśli chodzi o zapewnienie łączności na ważniejszych kierunkach.

Zagadnienia związane z zapewnieniem łączności współdziałania wewnątrz dywizji, szef łączności wyjaśnia i ustala podczas organizacji współdziałania przez dowódcę dywizji.

Winien on w tym czasie wyjaśnić /ustalić/:

- sposób współdziałania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego dywizji między sobą;
- jakie oddziały /pododdziały/ dywizji spotkają się z oddziałami armii ogólnowojskowej nacierającej na kierunku działania dywizji ;
- sposób współdziałania desantu morskiego z desantem powietrznym;
- czy i w jakim zakresie dywizja będzie współdziałać z oddziałami partyzanckimi.

Szef łączności dywizji desantowej i powietrznodesantowej winien pamiętać, że całość spraw związanych z organizacją i wykonaniem desantu podporządkowana jest w zasadzie ostatniemu etapowi działań desantu t.j. wykonaniu zadań na lądzie.

Toteż w tym kierunku powinna iść główna praca w zakresie planowania łączności. Jednak w dywizji desantowej w okresie załadowania, przejścia morzem i lądowania, uwidacznia się dwutorowość w dowodzeniu wojskami, ponieważ występuje dwóch dowódców - dowódca desantu /dowódca dywizji desantowej/ i dowódca sił lądowania. Ich decyzje są od siebie współzależne. Dlatego też szef łączności dywizji desantowej w okresie planowania winien dokładnie uzgodnić z oficerem flagowym sztabu sił lądowania wszystkie zagadnienia zarówno w zakresie dowodzenia, jak i współdziałania. To samo dotyczy szefa łączności dywizji powietrznodesantowej odnośnie współpracy z szefem łączności lotnictwa transportowego oraz lotnictwa osłony i wsparcia.

Plan łączności dywizji desantowej /powietrznodesantowej/ może składać się z następujących dokumentów:

- schemat łączności radiowej /z rozliczeniem sił i środków łączności/;
- schemat łączności radioliniowo - przewodowej i środkami ruchomymi /z rozliczeniem sił i środków/ na mapie^{x/}.

x/ W dywizji powietrznodesantowej schemat łączności radioliniowo-przewodowej opracowuje się tylko na okres przygotowania operacji i załadowania wojsk. W toku działań łączności przewodowej w dywizji nie organizuje się.

Dokumenty planu łączności winny być jak najbardziej uproszczone pod względem formy, jednak powinny zawierać niezbędne dane w zakresie organizacji i zabezpieczenia ciągłej łączności.

Na podstawie opracowanych schematów, szef łączności opracowuje zarządzenie łączności, które przeznaczona jest dla sztabów podległych oddziałów. W zarządzeniu łączności podaje się między innymi:

- miejsce pobytu dowódcy /sztabu/ dywizji w rejonie wyjściowym /wyczekiwania/, w czasie lądowania na okręty /samoloty, śmigłowce/, rozmieszczenie ich na okrętach /samolotach/ w czasie przejścia morzem /przelotu/, kolejność i przewidywane rejony rozwijania punktów dowodzenia po wylądowaniu;

- sposób organizacji łączności z podległymi oddziałami w rejonie wyjściowym /wyczekiwania/, w czasie załadowania na okręty /samoloty/, w czasie przejścia desantu morzem /przelotu/, lądowania /desantowania/ i podczas działań po wylądowaniu;

- sposób organizacji łączności współdziałania z desantem powietrznym, zespołem wsparcia ogniowego, lotnictwem i siłami bazy lądowania /w dywizji desantowej/;

- sposób organizacji łączności współdziałania z desantem morskim, związkami /oddziałami/ ogólnowojskowymi nacierającymi na kierunku działań dywizji i lotnictwem /w dywizji powietrznodesantowej/;

- sposób organizacji łączności między dowódcami oddziałów wydzielonych i oddziałów pierwszego rzutu desantu ze związkami /oddziałami/ ogólnowojskowymi działającymi na spotkanie z desantem morskim /w dywizji desantowej/;

- miejsce rozmieszczenia i zadania odwodu sił i środków łączności;

- sposoby i kolejność wykorzystania sił i środków łączności w poszczególnych etapach operacji;

- przedsięwzięcia zapewniające utrzymanie łączności radiowej w warunkach stosowania zakłóceń przez nieprzyjaciela;

- przedsięwzięcia w zakresie maskowania pracy środków łączności;

- przedsięwzięcia w zakresie materiałowo-technicznego zaopatrzenia pododdziałów łączności;

- praca poczty polowej;

- terminy gotowości łączności.

Do zarządzenia łączności jako załączniki załącza się:

- tabelę danych dla sieci i kierunków radiowych dywizji;

- klucze do tabeli rozmów służbowych radiotelegrafisty i sprawdzania tożsamości korespondentów;
- tabelę przydziału danych radiowych dla podległych oddziałów /pododdziałów/;
- tabelę kryptonimów stacji telefonicznych oraz tabelę sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych.

W określonym przez szefa sztabu terminie, szef łączności przedstawia mu dokumenty planu łączności do zatwierdzenia.

Oprócz opracowania dokumentów planu łączności, szef łączności bierze udział w opracowaniu tabeli desantowania /planu lądowania desantu morskiego/. Udział szefa łączności w opracowaniu tego dokumentu polega na określeniu, jakie pododdziały /środki łączności/ - w zależności od wykonywanych przez nie zadań - będą wchodziły w skład poszczególnych rzutów. Uwzględnia się przy tym środki łączności oficerów łącznikowych innych rodzajów wojsk - jeśli będą przydzieleni.

Po zatwierdzeniu planu łączności i tabeli desantowania /planu lądowania desantu morskiego/, szef łączności może już wydać dowódcy pododdziału łączności dywizji wytyczne odnośnie podziału ludzi i sprzętu na poszczególne środki transportowe oraz zadania po wylądowaniu.

Celowe wydaje się postawienie zadań wszystkim funkcyjnym łączności odnośnie organizacji łączności w rejonie działań dywizji. Ułatwi to pracę szefowi łączności oraz samym funkcyjnym łączności, bowiem po wylądowaniu szef łączności może tylko sprecyzować niektóre zadania uwzględniając teren i konkretną sytuację, co w znacznym stopniu przyspieszy rozbudowę systemu łączności w rejonie działań dywizji.

Realizacja planu łączności następuje w pełni dopiero po wylądowaniu w rejonie działań dywizji.

III. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI W OKRESIE PRZYGOTOWANIA OPERACJI I ZAŁADOWANIA WOJSK^{x/}

Nie pomniejszając znaczenia innych czynności sztabu mających wpływ na dowodzenie można stwierdzić, że bez należytej zorganizowanej i sprawnie działającej łączności nie może być mowy o zapewnieniu ciągłości dowodzenia w kombinowanej operacji desantowej.

x/ Organizację dowodzenia i współdziałania w okresie załadowania wojsk i przejścia desantu morzem przedstawia schemat załącznik nr 1.

Istotnego znaczenia nabiera tu umiejętny wybór /w zależności od etapu operacji/ środków łączności oraz zakres i sposoby ich wykorzystania.

Za podstawę do rozpatrywania zagadnień organizacji łączności przyjęto, że w skład desantu wchodzi:

- dywizja desantowa - jako rzut szturmowy desantu morskiego;
- dywizja zmechanizowana - jako siły główne desantu morskiego;
- dywizja powietrznodesantowa - jako desant powietrzny;
- wydzielone siły marynarki wojennej tworzące zespół sił lądowania;
- wydzielone siły lotnictwa osłony i wsparcia oraz lotnictwo transportowe.

A. Łączność dowódcy i sztabu kombinowanej operacji desantowej

1. Łączność przewodowo - radioliniowa^{x/}

W okresie przygotowania operacji i załadowania wojsk na środki transportowe /okręty, samoloty/ podstawowym rodzajem łączności jest łączność przewodowo - radioliniowa i ruchome środki łączności.

Łączność ta organizowana jest w oparciu o system łączności radioliniowo - przewodowej Sztabu Generalnego, frontu, marynarki wojennej, lotnictwa i łącza wydzielone z sieci telekomunikacyjnej resortu łączności.

Wykorzystanie do tego celu pododdziałów łączności wojsk desantu jest nie wskazane ze względu na konieczność przygotowania ich do załadowania oraz krótki w zasadzie okres pobytu wojsk w rejonach wyjściowych do załadowania, a ponadto odległości między poszczególnymi punktami dowodzenia w tym okresie często przekraczają możliwości pododdziałów łączności.

W okresie przygotowania operacji i załadowania wojsk, łączność przewodowo - radioliniowa powinna być zapewniona:

a/ ze stanowiskiem dowodzenia frontu:

- łączność przewodowa: jedno-dwa łącza telefoniczne utajnione, dwa łącza telefoniczne zwykłe i jedno-dwa łącza telegraficzne /w tym jedno utajnione/. Łączność ta może być zapewniona na kierunku bezpośrednim lub przez pomocnicze węzły łączności Sztabu Generalnego i

frontu;

x/ Schemat - załącznik nr 3.

- łączność radioliniowa: dwa łącza telefoniczne i jedno-dwa telegraficzne na kierunku bezpośrednim /R-401 M/ lub wydzielone z radioliniowej osi łączności frontu;

b/ z flagowym stanowiskiem dowodzenia marynarki wojennej:

- łączność przewodowa: jedno łącze telefoniczne utajnione i dwa - trzy zwykłe oraz jedno-dwa łącza telegraficzne /w tym jedno utajnione/. Łączność ta może być zapewniona na kierunku bezpośrednim lub przez pomocnicze węzły łączności frontu;

- łączność radioliniowa: dwa łącza telefoniczne i dwa telegraficzne, zazwyczaj na kierunku bezpośrednim /R-400 M/;

c/ z flagowym stanowiskiem dowodzenia dowódcy sił lądowania:

- łączność przewodowa: dwa-trzy łącza telefoniczne /w tym jedno utajnione/ i jedno łącze telegraficzne zwykłe. Łączność ta może być zapewniona na kierunku bezpośrednim lub przez węzeł łączności FSD /WFS/ marynarki wojennej;

- łączność radioliniowa: dwa łącza telefoniczne i dwa telegraficzne na kierunku bezpośrednim /R-401 M/;

d/ ze stanowiskiem dowodzenia armii lotniczej /dowódcy zgrupowania lotnictwa/ łączność telefoniczna i telegraficzna - z reguły przez węzeł łączności stanowiska dowodzenia frontu;

e/ z dowódcą /sztabem/ związku lotnictwa transportowego:

- łączność przewodowa: jedno-dwa łącza telefoniczne i jedno telegraficzne zwykłe. Łączność ta może być zapewniona na kierunku bezpośrednim lub przez węzeł łączności stanowiska dowodzenia frontu i armii lotniczej /dowódcy zgrupowania lotnictwa/;

f/ ze stanowiskiem dowodzenia dywizji desantowej i powietrzno - desantowej:

- łączność przewodowa: jedno-dwa łącza telefoniczne i jedno telegraficzne zwykłe. Łączność tę zapewnia się zwykle na kierunkach bezpośrednich;

-- łączność radioliniowa: dwa łącza telefoniczne i jedno telegraficzne na kierunku bezpośrednim /tylko z dywizją desantową/;

g/ ze stanowiskiem dowodzenia dywizji zmechanizowanej /działającej w składzie desantu morskiego/ - podobnie jak z dywizją desantową;

h/ z kwatermistrzowskim stanowiskiem dowodzenia frontu - łączność telefoniczna i telegraficzna przez węzeł łączności stanowiska dowodzenia frontu.

Wymienioną wyżej łączność zapewnia się ze stanowiskiem dowództwa -
nia dowództwa kombinowanej operacji desantowej.

W tym samym okresie z wysuniętego stanowiska dowodzenia łączność
przewodowo - radioliniowa powinna być zapewniona:

a/ ze stanowiska dowodzenia dowództwa kombinowanej operacji de -
santowej:

- łączność przewodowa: jedno łącze telefoniczne i jedno telegra-
ficzne zwykłe. Łączność tę zapewnia się zwykle na kierunku bezpośrednim. Ponadto może ona być utrzymywana przez węzeł łączności FSD dowódcy sił lądowania;

- łączność radioliniowa: dwa łącza telefoniczne i jedno - dwa
telegraficzne na kierunku bezpośrednim /R-401 M/;

b/ ze stanowiskiem dowodzenia frontu: telefoniczna i telegraficz-
na przez węzeł łączności stanowiska dowodzenia kombinowanej operacji
desantowej;

c/ z flagowym stanowiskiem dowodzenia marynarki wojennej:

- łączność przewodowa: jedno-dwa łącza telefoniczne i jedno te-
legraficzne zwykłe na kierunku bezpośrednim lub przez węzeł łączności
FSD dowódcy sił lądowania. Ponadto łączność z FSD marynarki wojennej
można uzyskać przez węzeł łączności stanowiska dowodzenia dowództwa
kombineowanej operacji desantowej;

d/ z flagowym stanowiskiem dowodzenia dowódcy sił lądowania:

- łączność przewodowa: dwa łącza telefoniczne i jedno telegra -
ficzne zwykłe na kierunku bezpośrednim. Ponadto łączność ta może być
utrzymana przez węzeł łączności stanowiska dowodzenia dowództwa kombi-
nowanej operacji desantowej;

- łączność radioliniowa: dwa łącza telefoniczne i dwa telegra -
ficzne na kierunku bezpośrednim /R-401 M/;

e/ ze stanowiskami dowodzenia podległych związków taktycznych
w rejonach wyjściowych do załadowania - łączność przewodowa telefo-
niczna przez węzeł łączności FSD dowódcy sił lądowania;

f/ z komendantem rejonu załadowania, komendantami odcinków i
punktów załadowania - łączność przewodowa telefoniczna również przez
węzeł łączności FSD dowódcy sił lądowania.

2. Łączność radiowa^{x/}

Łączność radiowa na poszczególnych szczeblach dowodzenia powinna być zorganizowana zawczasu, a jej uruchomienie następuje na rozkaz dowódcy /szefa sztabu/ kombinowanej operacji desantowej lub dowódców /szefów sztabów/ dywizji.

Zezwala się natomiast wykorzystywać:

a/ Łączność radiowa krótkofalowa:

- w systemie OPL wojsk - głównie dla potrzeb meldowania o wykrytych celach i powiadamiania;
- na potrzeby rozpoznania dywersyjnego i lotniczego;
- w systemie marynarki wojennej /posterunki obserwacji i łączności OWR/ z dotychczasową intensywnością;
- na potrzeby powiadamiania wojsk o sytuacji powietrznej i meteorologicznej, skażeniach promieniotwórczych oraz kierowania ruchem wojsk;

b/ Łączność radiową ultrakrótkofalową:

- na potrzeby ostrzegania oddziałów znajdujących się w rejonach wyjściowych do załadowania;
- na potrzeby regulacji ruchu na drogach domarszu do punktów załadowania i w rejonach punktów załadowania;
- w niezbędnych sieciach i kierunkach sił lądowania oraz w sieciach dowodzenia powietrznego lotnictwem myśliwskim i szturmowo-rozpoznawczym.

Wykorzystanie łączności radiowej UKF musi być jednak ograniczone, pracować należy krótkimi sygnałami i uwzględniać stosowanie tylko faktycznie niezbędnej mocy nadajników.

Łączność radiową na potrzeby dowództwa kombinowanej operacji desantowej organizuje się w następujących sieciach radiowych frontu:

- w sieci radiowej dowódcy frontu, w skład której wchodzi radio-stacje: dowódcy frontu, dowódcy operacji desantowej, dowódców DD, DZ i DPD, dowódcy sił lądowania oraz WPSD marynarki wojennej;
- w sieci radiowej sztabu frontu, w skład której wchodzi radio-stacje: sztabu frontu, sztabu operacji desantowej, sztabów DD, DZ i DPD, sztabu sił lądowania oraz radiostacja /odbiornik/ FSD marynarki wojennej;

x/ Schemat załącznik nr 4.

- w sieci radiowej kwatermistrza frontu, w skład której wchodzi radiostacje: kwatermistrza frontu, kwatermistrza operacji desantowej oraz kwatermistrzów: DD, DFD i DZ.

Poszczególni korespondenci wymienionych sieci radiowych mogą być wyprowadzani do pracy w dalekopisowych kierunkach radiowych.

Główną radiostacją, w każdej z wymienionych sieci jest w zasadzie radiostacja dowódcy /sztabu, kwatermistrza/ operacji desantowej.

W celu zapewnienia wymiany informacji pomiędzy dowództwem kombinowanej operacji desantowej i podległych mu związków z dowództwem marynarki wojennej, armii lotniczej /zgrupowania lotnictwa/, armii ogólnowojskowej nacierającej wzdłuż wybrzeża morskiego, sztab frontu organizuje sieć radiową współdziałania, do której wymienione sztaby wydzielają radiostacje.

Dane o sytuacji powietrznej, sztab kombinowanej operacji desantowej otrzymuje w sieci radiowej powiadamiania głównego posterunku radiotechnicznego /GPRT/ wojsk OPL frontu oraz w sieci radiowej powiadamiania KOPK, na obszarze którego przeprowadza się zakładowanie wojsk desantu. Do sieci tych wydzielają odbiorniki radiowe sztaby dywizji desantowej, powietrznodesantowej i zmechanizowanej.

Dane odnośnie stopnia skażenia terenu, sztab kombinowanej operacji desantowej otrzymuje w sieci radiowej frontowego ośrodka analizy i powiadamiania wojsk o skażeniach promieniotwórczych. Do sieci tej wydzielają również odbiorniki radiowe sztaby dywizji desantowej, zmechanizowanej i powietrznodesantowej.

Dane z powietrznego rozpoznania lotniczego /operacyjnego i taktyczno - artyleryjskiego/, sztab operacji desantowej uzyskuje od grupy operacyjnej lotnictwa znajdującej się przy SD dowództwa kombinowanej operacji desantowej. Dla odbioru tych danych GO lotnictwa wydzielają odbiorniki do odpowiednich sieci radiowych armii lotniczej /dowództwa zgrupowania lotnictwa/x/.

Oprócz wymienionych sieci organizowana jest również sieć radiowa lotnictwa łącznikowego frontu, w której pracują radiostacje podległe lotnictwa łącznikowego frontu i podległych związków oraz radiostacje na lądowiskach rozmieszczonych przy SD poszczególnych związków.

x/ Patrz schemat zał. nr 4 - sieć radiowa nr 154 i 157.

Przedstawiony system łączności radiowej frontu zapewnia dowódcy /sztabowi/ kombinowanej operacji desantowej dowodzenie podległymi związkami taktycznymi oraz współdziałanie z poszczególnymi rodzajami wojsk działającymi na korzyść desantu. Dlatego też w omawianym okresie działań nie przewiduje się organizowania dodatkowych sieci i kierunków radiowych dla potrzeb dowódcy i sztabu kombinowanej operacji desantowej z podległymi i współdziałającymi związkami.

B. Łączność dowódcy i sztabu dywizji desantowej

1. Łączność przewodowo-radioliniowa^{x/}

W okresie planowania i przygotowania operacji dywizja desantowa może znajdować się w rejonie ześrodkowania. W tym okresie dowódca i sztab dywizji powinni mieć zapewnioną łączność:

- ze stanowiskiem dowodzenia dowództwa kombinowanej operacji desantowej;
- z flagowym stanowiskiem dowodzenia dowódcy sił lądowania;
- ze stanowiskami dowodzenia podległych oddziałów i kwatermistrzowskim stanowiskiem dowodzenia dywizji.

Łączność przewodowa organizowana jest staraniem sztabu organizującego kombinowaną operację desantową - głównie w oparciu o międzygarnizonowy system łączności i sieć telekomunikacyjną resortu łączności. Pododdziały łączności dywizji mogą rozwijać jedynie węzły łączności i łączność wewnętrzną na stanowiskach dowodzenia.

Ze stanowiskiem dowodzenia dowództwa kombinowanej operacji desantowej łączność przewodowa utrzymywana jest z zasady na kierunku bezpośrednim jedno-dwa łącza telefoniczne i jedno telegraficzne. Ponadto, ze stanowiskiem dowodzenia dowództwa operacji desantowej utrzymywana jest łączność radioliniowa na kierunku /R-401 M/, dwa łącza telefoniczne i jedno telegraficzne.

Z flagowym stanowiskiem dowodzenia dowódcy sił lądowania, łączność /telefoniczną i telegraficzną/ utrzymuje się przez węzeł łączności SD dowództwa kombinowanej operacji desantowej.

Ze stanowiskami dowodzenia podległych oddziałów i kwatermistrzowskim stanowiskiem dowodzenia, łączność przewodowa utrzymywana jest z zasady na kierunkach bezpośrednich w jednym łączu telefonicznym. Ponadto, na wymienionych kierunkach, siłami i środkami dywizji i podległych oddziałów /w zależności od potrzeb i warunków/ może być x/ Schemat - załącznik nr 5.

zorganizowana łączność radioliniowa.

W okresie zakładowania wojsk, dowódca /i sztab dywizji/ powinien posiadać łączność:

- ze stanowiskiem dowodzenia i wysuniętym stanowiskiem dowodzenia dowództwa kombinowanej operacji desantowej;
- z dowódcą sił lądowania;
- z komendantem rejonu zakładowania;
- z dowódcami i sztabami podległych oddziałów.

Wymienione potrzeby w zakresie łączności realizowane są głównie w oparciu o system łączności marynarki wojennej oraz łącza zestawione dodatkowo na ten okres przez terenowe organy resortu łączności^{x/}. Możliwość taka istnieje dzięki temu, że w tym okresie stanowisko dowodzenia dywizji rozmieszcza się razem /lub w pobliżu/ flagowego stanowiska dowodzenia dowódcy sił lądowania. W tym rejonie rozmieszcza się również stanowisko dowodzenia komendanta rejonu zakładowania dywizji. Stanowiska dowodzenia dowódców pułków w tym okresie rozmieszczają się razem lub w pobliżu stanowisk dowodzenia komendantów oddziałów zakładowania.

Wykorzystując łączność dowódcy sił lądowania i komendanta rejonu zakładowania, dowódca dywizji ma możliwość otrzymywania aktualnych danych o przebiegu zakładowania na wszystkich punktach zakładowania i składania odpowiednich meldunków dowódcy kombinowanej operacji desantowej, który w tym czasie może już znajdować się na wysuniętym stanowisku dowodzenia.

Dowódca dywizji i dowódcy pułków ze swoimi sztabami będą przebywać na tych stanowiskach dowodzenia do chwili zakładowania się całości sił dywizji /pułku/ na wszystkich punktach zakładawczych. Sami ładują się w ostatniej kolejności.

Podział wojsk dywizji na siły /rzuty/ ładujące się na okręty desantowe i siły /rzuty/ ładujące się na okręty transportowe winien być dokonany podczas ich pobytu w rejonach wyjściowych.

Do rejonów wyjściowych poszczególnych punktów zakładowania przybywają pododdziały ładujące się na danym punkcie. Dowódcą tych pododdziałów może być oficer sztabu pułku, który w okresie ładowania będzie pełnił funkcję starszego oficera zakładawczego. W rejonie wyjściowym oficer ten dokonuje szczegółowego podziału stanów osobowych i sprzętu technicznego na grupy przewidziane do zakładowania
x/ Patrz schemat - zał. nr 5.

na poszczególne okręty desantowe. Po dokonaniu podziału na grupy i uformowaniu kolumn wyznacza oficera kładącego się w ostatniej kolejności jako dę wojsk w rejonie wyjściowym, a sam udaje się do komendanta punktu załadowania meldując mu o gotowości wojsk do załadowania.

W celu zapewnienia sprawnego załadowania wojsk ze stanowiska dowodzenia komendanta odcinka załadowania /gdzie również znajduje się dowódca pułku/ powinna być zapewniona łączność z komendantem rejonu załadowania, rejonem wyjściowym pułku i komendantami punktów załadowania. Dzięki temu dowódca pułku może otrzymywać informacje od swoich oficerów pełniących obowiązki starszych oficerów załadowniczych o przebiegu załadowania i składać meldunki dowódcy dywizji.

Komendant punktu załadowania powinien posiadać łączność z komendantem odcinka załadowania, dowódcą sił w rejonie wyjściowym i posterunkiem regulacji ruchu. Tak zorganizowana łączność zapewni sprawny dopływ sił i środków na poszczególne punkty załadowania.

Część sił dywizji desantowej, szczególnie elementy tyłowe i sprzęt, który nie może być załadowany na okręty desantowe, będzie kładowany na transportowce. Załadowanie tych sił może odbywać się w portach stałych lub z reddy^{x/}. Jeśli w jednym punkcie załadowniczym będzie organizowany załadunek więcej niż jednego statku, to komendant punktu załadowania winien mieć zastępcę na każdym statku. Będą oni jednocześnie zastępcami kapitanów statków do spraw za- i wyładowniczych. Komendant punktu załadowania winien posiadać z nimi łączność telefoniczną.

Ich stanowisko kierowania winno znajdować się na statku, w miejscu, z którego można swobodnie kierować za-i wyładowaniem danego statku.

Częstym zjawiskiem będzie, że dywizja desantowa będzie organizowała desant na śmigłowcach /OW/ przewidziany do uchwycenia punktów lądowania. W tych wypadkach w rejonie załadowania dywizji będzie znajdował się rejon /rejony - w zależności od ilości OW/ załadowania desantu powietrznego. Z rejonem tym dowódca dywizji powinien mieć również zapewnioną łączność telefoniczną.

Zorganizowane w ten sposób dowodzenie i łączność zapewni dowódcy dywizji i dowódcom pułków współdziałanie z odnośnymi dowódcami /sztabami/ marynarki wojennej odpowiedzialnymi za załadowanie wojsk dywizji.

x/ Schemat-załącznik nr 5 odcinek załadowania nr 4.

2. Łączność radiowa

Niezależnie od łączności przewodowej, dla zapewnienia ciągłości dowodzenia, zarówno podczas pobytu wojsk w rejonie ześrodkowania, jak i w okresie załadowania powinna być zorganizowana łączność radiowa.

Zakres organizacji łączności w tym okresie powinien być ograniczony i sprowadzać się jedynie do najbardziej niezbędnych potrzeb.

Przykładowo, łączność ta może być zorganizowana następująco^{x/}:

Z dowódcami i sztabami podległych oddziałów /pd/ w sieci radiowej /KF/, w skład której wejdą radiostacje: dowódcy /sztabu/dywizji, dowódców pułków i batalionu czołgów^{xx/}. Z sieci tej /w razie potrzeby/ korzystają również pozostali dowódcy rodzajów wojsk i szefowie służb. W przypadku oddzielnego rozmieszczenia stanowisk dowodzenia dywizji i komendanta rejonu załadowania, w sieci tej może również pracować radiostacja komendanta rejonu załadowania.

Sieć radiowa KF powinna być wykorzystywana tylko w najbardziej koniecznych przypadkach.

Oprócz sieci KF, dla łączności z podległymi oddziałami organizuje się sieć radiową UKF. W sieci tej, oprócz wymienionych wyżej korespondentów, pracuje radiostacja dowódcy desantu śmigłowcowego /w wypadku jego organizowania/ oraz oficerów wyznaczonych przez sztab dywizji znajdujących się przy komendantach ważniejszych punktów załadowania.

Z dowódcami dywizjonów artylerii /drt, dar/ w sieci radiowej /UKF/ dowódcy AD.

Z baterią artylerii plot, która do czasu załadowania wojsk może być włączona do czynnego systemu OPL, szef OPL dywizji może mieć zapewnioną łączność na kierunku radiowym.

Dla zapewnienia przekazywania podległym oddziałom sygnałów ostrzegania, powinna być zorganizowana sieć radiowa ostrzegania dywizji, do której sztaby tych oddziałów wydzielają odbiorniki radiowe /UKF/.

W tym okresie powinna być również czynna sieć radiowa rozpoznania skażeń, w której będą pracowały radiostacje szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji i patroli rozpoznania skażeń.

Dla zapewnienia kierowania wojskami na punktach załadowania

x/ Patrz schemat załącznik nr 6 - sieci radiowe nr 1-11.

xx/ Radiostację KF dla batalionu czołgów wydziela się z kompanii łączności dywizji.

oraz na drogach domarszu z rejonów wyjściowych /ześrodkowania/do tych punktów, organizuje się:

- sieć radiową /UKF/ regulacji ruchu dywizji, w której pracują radiostacje sztabu dywizji, dowódcy plutonu regulacji ruchu i poste - runków regulacji ruchu. Dla łączności z dowódcą plutonu organizuje się ponadto oddzielny kierunek radiowy /KF/;

- sieć radiową /UKF/ komendanta rejonu załadowania, w której pracują radiostacje: komendanta rejonu załadowania i komendantów odcinków załadowania. W przypadku oddzielnego rozmieszczenia stanowiska dowodzenia dywizji i komendanta rejonu załadowania na SD dywizji należy wydzie - lić radiostację;

- sieci radiowe komendantów odcinków załadowania, w których pracu - ją radiostacje dowódców oddziałów /pododdziałów/ znajdujących się w re - jonach wyczekiwania odnośnych punktów załadowniczych i posterunków regu - lacji ruchu danego odcinka załadowania.

Wymienione sieci radiowe mogą być wykorzystane przez dowódcę dy - wizji dla łączności z dowódcami podległych oddziałów /pododdziałów/. Możliwość taka istnieje dzięki wspólnemu rozmieszczeniu punktów dowodze - nia dywizji i komendanta rejonu załadowania oraz punktów dowodzenia puł - ków i komendantów odcinków załadowania.

Szef łączności dywizji, na podstawie planu załadowania wojsk oraz wytycznych szefa sztabu dywizji, powinien ustalić terminy zakończenia pracy radiostacji oddziałów i pododdziałów w celu załadowania ich we właściwym czasie na środki transportowe.

W podobny sposób organizuje się łączność w rejonie załadowania dywizji zmechanizowanej.

C. Łączność dowódcy sił lądowania

Jednym z podstawowych zadań łączności marynarki wojennej w tym etapie operacji jest zapewnienie obserwacji i łączności wzdłuż całego wybrzeża. Szczególna uwaga powinna być zwrócona na obserwację z powie - trza i morza w rejonach podejścia do baz oraz na redach i portach. Tory wodne powinny być kontrolowane przez posterunki obserwacyjne na ku - trach, szalupach lub innych środkach pływających. Wszystkie punkty obserwacyjne powinny mieć zapewnioną niezawodną łączność umożliwiającą przekazywanie danych z obserwacji.

W okresie planowania operacji i załadowania wojsk, dowódca sił lądowania powinien mieć zapewnioną łączność:

- z flagowym i wysuniętym flagowym stanowiskiem dowodzenia na - rynarki wojennej;
- z dowódcą zespołu wsparcia ogniowego /ZWO/;
- z dowódcami oddziałów desantowych /ODes/;
- z dowódcami zespołów /grup/ specjalnych, jak: zespół ratowniczy, nawigacyjno-hydrograficzny, trałowców i inne.

Łączność przewodową /telefoniczną i telegraficzną/ na potrzeby dowódcy zespołu lądowania organizuje się w oparciu o system łączności marynarki wojennej i łączy zestawione dodatkowo przez miejscowe organy resortu łączności^{x/}.

Łączność radiową w tym okresie zapewnia się^{xx/}:

- w sieci radiowej /KF/ dowódcy sił lądowania, w skład której wchodzi radiostacje: dowódcy sił lądowania, dowódcy ZWO, dowódców ODes oraz dowódców zespołów specjalnych /nawigacyjno-hydrograficznego, ratowniczego, zespołu trałowców/. W przypadku oddzielnego rozmieszczenia stanowisk dowodzenia, do sieci tej włącza się radiostacje dowódcy DD i komendanta rejonu załadowania;

- w sieci radiowej /UKF/punktów obserwacji i łączności, w której pracują radiostacje: dowódcy sił lądowania, dowódców ODes oraz radiostacje posterunków obserwacji i łączności /stałych i na środkach pływających/;

- w sieci radiowej dozoru i powiadamiania o sytuacji powietrznej, w której pracują radiostacje okrętów dozoru, dowództwa marynarki wojennej /na FSD i WFSD/, floty bałtyckiej, marynarki wojennej NRD. Na FSD dowódcy sił lądowania, zespołu okrętów ochrony i zespołu wsparcia ogniowego wydziela się do tej sieci odbiorniki radiowe.

D. Łączność dowódcy i sztabu dywizji powietrznodesantowej^{xxx/}

W okresie planowania i przygotowania operacji /podczas pobytu wojsk dywizji w rejonie ześrodkowania/, łączność przewodową na potrzeby dowódcy i sztabu dywizji zapewnia się staraniem sztabu organizującego kombinowaną operację desantową.

Sztab dywizji dysponuje ograniczoną ilością środków przewodowych wystarczającą w zasadzie tylko do zapewnienia łączności wewnętrznej na stanowisku dowodzenia i krótkich kierunków łączności dalekosiężnej.

x/ Schemat - załącznik nr 5.
 xx/ Schemat-zał. nr 4, sieci radiowe nr 131-134.
 xxx/ Schemat-załącznik nr 7.

Poważną rolę w zapewnieniu dowodzenia podległymi oddziałami /pododdziałami/ w tym rejonie mogą spełnić ruchome środki łączności.

Łączności radiowej w tym okresie w zasadzie nie organizuje się ze względu na konieczność przygotowania środków radiowych do transportu oraz konieczność maskowania rozmieszczenia wojsk w tym rejonie. Niemniej jednak może być zorganizowana sieć radiowa sztabu dywizji /za pomocą krótkofalowych radiostacji samochodowych średniej mocy/.

Radiostacje te nie są transportowane w rzucie powietrznym dlatego też istnieje możliwość wykorzystania ich. Praca tej sieci /ze względu na zakres radiostacji/ może być aktualna tylko do przekazywania sygnałów alarmowych lub w wypadku poważnych przerw w łączności przewodowej.

Po zajęciu przez oddziały /pododdziały/ dywizji rejonów wyjściowych do załadowania, dla łączności z nimi może być wykorzystany system łączności lotnictwa.

IV. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI PODCZAS PRZEJŚCIA DESANTU MORZEM /PRZELOTU W CZASIE WALKI O ŁĄDOWANIE I PODCZAS DZIAŁAŃ NA LĄDZIE

A. Organizacja łączności podczas przejścia desantu morzem /prze- lotu/

Etap ten rozpoczyna się z chwilą wyjścia środków transportu morskiego z rejonu załadowania i startu desantu powietrznego i trwa do momentu dojścia desantu morskiego w rejon taktycznego rozwinięcia, a desantu powietrznego do chwili rozpoczęcia lądowania. W tym okresie działań desantu rola załadowanych wojsk jest raczej bierna. Jedynie środki osłony desantu biorą aktywny udział w odpieraniu ewentualnych ataków lotnictwa i sił floty nieprzyjaciela. Główna uwaga sztabu kombinowanej operacji desantowej powinna być skupiona w tym czasie na zbieraniu danych o nieprzyjacielu i przekazywaniu ich do sztabów DPD DD i DZ oraz precyzowaniu dla wojsk zadań i rejonów lądowania.

Organizacja dowodzenia i współdziałania w tym okresie przedstawia się następująco^{x/}.

Dowódca i sztab kombinowanej operacji desantowej znajdują się na dotychczasowych punktach dowodzenia /WSD i SD/.

x/ Schemat - załącznik nr 1 i 2.

Dowódca sił lądowania wraz z pierwszym rzutem swego sztabu oraz dowódcą i częścią sztabu DD znajduje się na jednym z okrętów stanowiącym jego FSD. Wszystkie decyzje dowódcy sił lądowania są uzgodnione z dowódcą DD i meldowane do sztabu operacji oraz przekazywane do podległych dowódców oddziałów desantowych.

Drugi rzut sztabu sił lądowania i pozostała część sztabu DD znajdują się na drugim okręcie stanowiącym ZFSD.

Sztab DPD na okres przelotu i lądowania jest również podzielony na dwa-trzy rzuty. Przy jednym z nich winni znajdować się przedstawiciele /oficerowie łącznikowi/ DD, lotnictwa wsparcia, a w miarę potrzeby również artylerii okrętowej ZWO.

Dowódca kombinowanej operacji desantowej, mimo doraźnego przejścia wojsk desantu w podporządkowanie dowódcy sił lądowania i dowódcy lotnictwa transportowego, w dalszym ciągu kieruje całością działań desantowych.

Odpowiednio do przyjętego systemu dowodzenia musi być zorganizowana łączność, która w tym okresie powinna zapewnić:

- dowodzenie desantem morskim w czasie przejścia morzem;
- ścisłe współdziałanie poszczególnych zespołów okrętów nawodnych między sobą, lotnictwem wsparcia i osłony, a w wypadku przejścia desantu wzdłuż własnego brzegu również z artylerią nadbrzeżną i punktami obserwacji i łączności;
- współdziałanie marynarki wojennej z flotą bałtycką i marynarką wojenną NRD;
- natychmiastowe powiadamianie zainteresowanych dowództw i sztabów o zagrożeniu nawodnym i powietrznym.

Podstawowym środkiem łączności podczas przejścia desantu morzem jest łączność sygnałowa, a tylko w szczególnie trudnych warunkach, jak: mgła, awaria itp. zezwala się na wykorzystanie środków radiowych UKF. Z uwagi na konieczność maskowania krótkofalowego systemu łączności radiowej dowodzenia i współdziałania, wszystkie środki w poszczególnych relacjach radiowych KF prowadzą ciągły nasłuch w gotowości do pracy, w zależności od konkretnej sytuacji bojowej na lądzie, morzu i w powietrzu. Informacje /sygnały/ przeznaczone dla dowódcy sił lądowania przekazuje się systemem bez zgłoszenia i kwitowania lub do radiostacji brzegowej, którą wystawia się specjalnie w celu zamaskowania faktycznej łączności. W obu wypadkach dla uzyskania pewności, że informacja /sygnał/ została odebrana przez dowódcę

sił lądowania powtarza się ją dwa razy.

1. Łączność dowódcy i sztabu kombinowanej operacji desantowej

Łączność przewodowo-radioliniowa w podstawowych relacjach pozostaje identyczna, jak w okresie planowania operacji i załadowania wojsk.

Łączność radiowa również utrzymywana jest w dotychczasowych sieciach radiowych dowódcy i sztabu frontu. W sieciach tych /w razie konieczności/ istnieje możliwość utrzymania łączności z dowódcą i sztabem sił lądowania i desantu morskiego dzięki wspólnemu ich rozmieszczeniu na okrętach flagowego i zapasowego flagowego SD dowódcy i sztabu sił lądowania. Współdziałanie z marynarką wojenną i lotnictwem zapewnia się przez przedstawicieli tych rodzajów sił zbrojnych znajdujących się na SD dowództwa kombinowanej operacji desantowej.

2. Łączność dowódcy sił lądowania^{x/}

W czasie przejścia desantu morzem, dowódca i sztab dywizji desantowej /dywizji zmechanizowanej/ oraz dowódcy podległych oddziałów nie wykorzystują etatowych środków radiowych, a korzystają /w razie konieczności/ ze środków pokładowych dowódcy sił lądowania i dowódców oddziałów desantowych. Niemniej jednak radiostacje desantu morskiego znajdujące się na poszczególnych środkach desantowych powinny posiadać niezbędne dane do pracy z chwilą otrzymania rozkazu do niezwłocznego nawiązania łączności dowodzenia z przełożonymi i podwładnymi oraz łączności współdziałania.

Dla zapewnienia dowódcy i sztabowi sił lądowania dowodzenia podległymi mu oddziałami /elementami ugrupowania bojowego/, organizuje się:

- sieć radiową /KF/ dowódcy sił lądowania, w której pracują radiostacje: dowódcy sił lądowania /na FSD i ZFSD/, dowódców Odes i dowództwa marynarki wojennej. W sieci tej mogą również pracować radiostacje FSD floty bałtyckiej i marynarki wojennej NRD. Ponadto do wymienionej sieci może być włączona radiostacja dowódcy dywizji desantowej /zmechanizowanej/ po wylądowaniu i pracować do czasu zakończenia lądowania całości sił dywizji;

- sieć radiową /KF/ dowódcy sił lądowania dla łączności z dowódcami grup /zespołów/ specjalnych /nawigacyjno-hydrograficznego, ratowniczego, zespołu trałowców/. W sieci tej pracują również radio -
x/ Schemat - załącznik nr 4 - sieci radiowe nr 135-148.

stacje dowódcy BM i OWR lądowania oraz odbiorniki radiowe na FSD i ZFSD marynarki wojennej;

- sieć radiową /UKF/ dowódcy sił lądowania, w której pracują radiostacje: dowódcy sił lądowania /na FSD i ZFSD/ dowódcy ZWO, dowódców ODes, dowódcy BM i OWR lądowania oraz dowódców grup /zespołów/ specjalnych.

Dla potrzeb każdego z dowódców oddziałów desantowych organizuje się oddzielną sieć radiową, w której pracują radiostacje: dowódcy oddziału desantowego, dowódcy zespołu trałowców, dowódcy zespołu ochrony oddziału desantowego i dowódcy środków transportowo-desantowych oddziału desantowego.

Dla zapewnienia wymiany informacji pomiędzy elementami ugrupowania bojowego sił lądowania oraz wewnątrz tych elementów, a także dla łączności współdziałania z lotnictwem osłony, organizuje się: sieć radiową współdziałania okrętów różnych zespołów, sieć radiową współdziałania okrętów w zespole i sieć radiową współdziałania okrętów z lotnictwem.

W wypadku organizowania przez dywizję desantową oddziałów wydzielonych na śmigłowcach, na flagowych okrętach dowódcy sił lądowania i dowódców oddziałów desantowych mogą być rozwinięte radiostacje UKF dla utrzymania łączności z dowódcami OW podczas ich lądowania. Praca tych radiostacji rozpoczyna się z chwilą rozpoczęcia lądowania przez OW. Po wylądowaniu dowódców pułków ze składu których wydzielone zostały OW, radiostacje dowódców OW przechodzą do pracy w sieciach radiowych odnośnych dowódców pułków.

Odbiór danych z powietrznego rozpoznania lotniczego i morskiego, jak również przekazywanie sygnałów powiadamiania, odbywa się w tych samych sieciach radiowych co i w okresie przygotowania operacji.

Organizacja tego systemu łączności wymaga szczegółowego uzgodnienia danych radiowych, przy opracowywaniu których należy uwzględniać typy współpracujących radiostacji marynarki wojennej, lotnictwa i wojsk lądowych, dobór częstotliwości zakresu KF i UKF oraz sposoby pracy radiostacji w poszczególnych relacjach radiowych.

Okręt flagowy dowódcy zespołu lądowania powinien być wyposażony w odpowiednią ilość radiostacji KF i UKF dla zapewnienia dowódzenia i współdziałania w organizowanym systemie łączności radiowej. Ponadto z okrętu flagowego dowódcy sił lądowania, dowódca dywizji desantowej powinien mieć zapewnioną możliwość dowódzenia lądującymi i prowadzącymi walkę na lądzie oddziałami desantowymi do czasu rozwinięcia WSD dywizji na lądzie.

B. Organizacja łączności podczas walki o lądowanie i rozwijania działań na lądzie

Etap ten trwa od momentu przyjęcia odpowiedniego ugrupowania przez desant morski w rejonie taktycznego rozwinięcia i rozpoczęcia lądowania przez desant powietrzny i kończy się z chwilą rozwinięcia działań zaczepnych przez siły główne desantu.

Dowodzenie wojskami desantu w omawianym okresie jest niezwykle skomplikowane ze względu na podział kompetencji między dowódcami marynarki wojennej, lotnictwa transportowego i stopniowe przejmowanie dowódzenia przez dowódców ogólnowojskowych /odwrotnie niż w okresie zakładowania/. Jeśli idzie o pododdziały, to należy przyjąć zasadę, że z chwilą wylądowania, dowodzenie przejmują ich dowódcy. Dowódcy pułków desantowych i dowódca DD lądują wraz z pierwszymi rzutami podległych wojsk i natychmiast przejmują dowodzenie nimi. Pododdziałami drugich rzutów w dalszym ciągu dowodzi dowódca sił lądowania. Przejęcie całkowitego dowódzenia przez dowódców ogólnowojskowych każdego szczebla następuje z chwilą wylądowania wszystkich ludzi, sprzętu bojowego i zaopatrzenia z okrętów.

Zrzutem desantu powietrznego dowodzi zespół oficerów składających się z przedstawicieli DPD, lotnictwa transportowego i lotniczej służby meteorologicznej. Ląduje on wraz z pododdziałami przygotowującymi zrzutowiska lub wkrótce po nich.

Dowódca i sztab kombinowanej operacji desantowej kierują całością kształtem działań z WSD na lądzie, skupiając głównie swoją uwagę na zbieraniu danych z rejonu walki, koordynowaniu działań lotnictwa rozpoznawczego i wsparcia oraz wojsk raketowych w celu izolowania rejonu lądowania od dopływu świeżych sił nieprzyjaciela. SD sztabu operacji desantowej rozpoczyna przegrupowanie w rejon działań z chwilą gdy wojska pierwszego rzutu DD połączyły odcinki lądowania w jeden rejon i gdy zaistniały warunki do rozwinięcia zorganizowanych działań zaczepnych.

Do podstawowych rodzajów łączności w tym okresie należy łączność radiowa, radioliniowa i środkami ruchomymi. Organizacja łączności przewodowej zarówno na szczeblu dowództwa operacji desantowej, jak w podległych związkach będzie poważnie ograniczona ze względu na duże odległości między punktami dowodzenia, częstą ich zmianą, dużą ilość czasu potrzebnego na budowę linii polowych oraz prawie całkowitą niemożliwość wykorzystania w tym celu miejscowej sieci telekomunikacyjnej.

Należy również mieć na uwadze fakt, że nieprzyjaciel za pomocą wszystkich dostępnych mu środków i sposobów będzie rozpoznawał pracę podstawowych relacji radiowych i radioliniowych dowodzenia oraz współdziałania wojsk desantu w celu przechwytywania wiadomości. Mogą być również stosowane przez nieprzyjaciela aktywne zakłócenia zorganizowanego systemu łączności radiowej.

1. Łączność dowódcy i sztabu kombinowanej operacji desantowej

a/ Łączność radiowa

Łączność radiową w rejonie prowadzenia działań na lądzie utrzymuje się - zarówno z SD jak i WSD - w omówionych już sieciach radiowych dowódcy, sztabu i współdziałania frontu, czynnych przez czas trwania operacji desantowej. W sieciach tych dowódca i sztab kombinowanej operacji desantowej utrzymują łączność z dowódcą i sztabem frontu, dowódcami i sztabami DD i DZ oraz łączność współdziałania z marynarką wojenną, lotnictwem i armią ogólnowojskową prowadzącą operację zaczepną wzdłuż wybrzeża morskiego. Należy mieć na uwadze, że zarówno w sieci radiowej dowódcy, jak i sztabu frontu nie będzie w początkowym okresie możliwości utrzymania łączności z dywizją powietrznodesantową bezpośrednio po jej wylądowaniu, ponieważ radiostacje samochodowe średniej mocy /skierowane do tego rejonu drogą morską lub lądową/ zostaną dostarczone po połączeniu się z dywizją desantową lub z wojskami armii ogólnowojskowej.

Kierowanie tykami realizowane jest w sieci radiowej kwatermistrza frontu, w której pracują radiostacje: kwatermistrza operacji desantowej, kwatermistrzów DD, DZ i w późniejszym okresie również kwatermistrza DPD.

Sygnaly powiadamiania przekazywane są w sieciach radiowych powiadamiania wojsk OPL frontu i wojsk OPL armii ogólnowojskowej prowadzącej działania zaczepne wzdłuż wybrzeża morskiego. Dla odbioru

przekazywanych sygnałów sztab operacji desantowej i sztaby podległych związków taktycznych wydzielają odbiorniki radiowe do wymienionych sieci. Odbiorniki radiowe wydzielają się również do sieci radiowej po - wiadomienia frontu o skażeniach promieniotwórczych.

Dla odbioru danych z powietrznego rozpoznania lotniczego, sztab kombinowanej operacji desantowej wydzielają odbiorniki radiowe do sieci radiowej operacyjnego i taktyczno-artyleryjskiego rozpoznania powietrznego, natomiast sztaby podległych związków taktycznych i oddziałów, do sieci radiowej taktyczno - artyleryjskiego rozpoznania powietrznego.

W celu zapewnienia trwałości i odpornej na zakłócenia łączności radiowej, dowodzenie związkami desantu morskiego i powietrznego prowadzonymi działaniami na lądzie, ze stanowiska dowodzenia dowództwa kombinowanej operacji desantowej organizuje się dodatkowo^{x/}:

- kierunek radiowy dowodzenia dywizją powietrznodesantową zapewniający w ciągu doby 10-12 seansów pracy według harmonogramu po 30 min. każdy;
- kierunek radiowy dowodzenia dywizją desantową zapewniający w ciągu doby 8-10 seansów pracy według harmonogramu, po 30 min. każdy;
- kierunek dowodzenia dywizją zmechanizowaną zapewniający w ciągu doby 5-8 seansów pracy według harmonogramu, po 30 min. każdy;
- kierunki dyżurne do pracy z DPD, DD i DZ, na których sztab kombinowanej operacji desantowej prowadzi ciągły nasłuch /z wyjątkiem przewidzianych harmonogramem seansów pracy/.

Powyższe kierunki organizuje się za pomocą nadajników dużej mocy /R-102/, na których zamontowane są urządzenia odbiorcze R-351-MM.

Do współpracy z centralami nadawczo-odbiorczymi /rozmieśczone w rejonie SD sztabu kombinowanej operacji desantowej/ wykorzystuje się na punktach dowodzenia DPD, DD i DZ radiostacje R-350 M.

Zorganizowana w ten sposób łączność umożliwia:

- nadawanie do związków taktycznych desantu powietrznego i morskiego rozkazów i zarządzeń w formie zakodowanej na specjalnie dobranych częstotliwościach fal odbitych;
- odbiór od związków taktycznych desantu powietrznego i morskiego meldunków i sprawozdań /nadawanych nadajnikiem automatycznym radiostacji R-350 M/ za pomocą urządzenia odbiorczego R-351 - MM i zapis tych meldunków na taśmie magnetofonowej;

x/ Patrz schemat - załącznik nr 4 poz. nr 121-126.

- zapewnienie duplexowej łączności radiowej na częstotliwościach nadawania i odbioru, zmienianych w zależności od warunków propagacji fal w poszczególnych seansach pracy;

- zapewnienie łączności radiowej na kierunkach dyżurnych /poza ustalonymi seansami pracy/, jeśli sztaby związków desantu morskigo i powietrznego mają do przekazania szczególnie ważną korespondencję.

b/ Łączność radioliniowo - przewodowa

Zakres organizacji łączności radioliniowo - przewodowej na potrzeby sztabu kombinowanej operacji desantowej w okresie prowadzenia działań na lądzie uzależniony jest od ilości posiadanych sił i środków łączności oraz czasu posiadanego na rozbudowę systemu łączności. Czas - ze względu na charakter działań - będzie ograniczony, a część środków może ulec zniszczeniu podczas transportu morzem. Na wykorzystanie miejscowych linii i urządzeń łączności również nie należy liczyć. Z tego też względu, łączność radioliniowo-przewodową - jeśli warunki pozwalają - organizuje się:

- ze sztabem dywizji desantowej i dywizji zmechanizowanej na kierunkach radioliniowych R-401 M - po dwa łącza telefoniczne i jednym telegraficznym;

- ze sztabem dywizji powietrznodesantowej /jeśli istnieją warunki/ na kierunku radioliniowym R-401 M - dwa łącza telefoniczne^{x/};

- z dowódcą bazy lądowania na kierunku radioliniowym R-401 M - dwa łącza telefoniczne.

Łączność przewodowa może być organizowana jedynie w sprzyjających warunkach z oddziałami /pododdziałami/ rozmieszczonymi w pobliżu SD sztabu operacji desantowej oraz dla łączności wewnętrznej na punktach dowodzenia.

Dla zapewnienia współdziałania wojsk desantu z lotnictwem i zwiększenia efektywności działań lotnictwa, wydziela się grupę oficerów lotnictwa ze środkami łączności, która rozmieszcza się przy SD dowództwa kombinowanej operacji desantowej. Grupa ta spełnia funkcję sztabu nadrzędnego w stosunku do lotnictwa przydzielonego i wydzielonego do wsparcia wojsk desantu.

Rola grupy operacyjnej lotnictwa w organizacji i utrzymaniu współdziałania polega na zapewnieniu ścisłego kontaktu z dowódcą i

x/ Stację radioliniową dla sztabu DFD musi wydzielić sztab operacji desantowej, ponieważ w wyposażeniu dywizji stacje radioliniowe nie występują.

sztabem kombinowanej operacji desantowej, dowódcą wojsk rakietowych i artylerii, szefem OFL i kwatermistrzem w celu koordynacji i korygowania wspólnych działań lotnictwa i wojsk desantu.

Bezpośrednia realizacja współdziałania taktycznego i ogniowego pomiędzy związkami taktycznymi desantu a wspierającym lotnictwem odbywa się poprzez punkty naprowadzania /PWN/ lub oficerów naprowadzania lotnictwa /ONL/ znajdujących się przy sztabach związków taktycznych desantu /DD, DZ, DPD/.

Dla realizacji zadań w zakresie współdziałania lotnictwa z wojskami desantu, grupa operacyjna lotnictwa powinna mieć zapewnioną łączność:

- z dowództwem operacji desantowej;
- z dowództwem armii lotniczej;
- z dowództwem KOPK, na obszarze którego odbywa się załadowanie wojsk desantu;

- z lotniczymi związkami taktycznymi /oddziałami/ działającymi na korzyść wojsk desantu;

- z oficerami naprowadzania lotnictwa /ONL/ znajdującymi się przy sztabach związków taktycznych desantu;

- z samolotami w powietrzu.

Łączność z dowództwem operacji desantowej utrzymuje się w systemie łączności wewnętrznej stanowiska dowodzenia. Do pomieszczeń/miejsc pracy/ oficerów grupy operacyjnej lotnictwa doprowadza się niezbędną ilość połączeń /od centrali telefonicznej stanowiska dowodzenia/ zapewniających łączność wewnętrzną i dalekosiężną.

Z dowództwem armii lotniczej, może być utrzymywana łączność przewodowo-radioliniowa /telefoniczna i telegraficzna/ i radiowa.

Łączność przewodowo-radioliniowa /telefoniczna i telegraficzna/ może być utrzymywana w zasadzie tylko w okresie planowania operacji i załadowania wojsk - do czasu zmiany stanowiska dowodzenia dowództwa kombinowanej operacji desantowej w rejon działań desantu. Łączność tę można uzyskać poprzez węzeł łączności stanowiska dowodzenia dowództwa operacji desantowej i frontu. Nie wykluczone jest, że z ogólnej ilości łączy istniejących w ogniwie SD frontu - SD dowództwa kombinowanej operacji desantowej, jedno-dwa łącza mogą być wydzielone do bezpośredniej łączności z armią lotniczą.

W podobny sposób może być utrzymana łączność z korpusem obrony powietrznej kraju.

48

Łączność radiową z dowództwem armii lotniczej, związkami taktycznymi /oddziałami/ lotnictwa oraz ONL utrzymuje się w odpowiednich sieciach radiowych lotnictwa^{x/}.

2. Łączność dowódcy i sztabu dywizji desantowej^{xx/}

Począwszy od linii taktycznego rozwinięcia się desantu, uruchomiony jest /poczynając od najniższych szczebli dowodzenia/ system łączności radiowej dywizji.

Z chwilą rozpoczęcia lądowania pierwszych fal desantu łączność radiową na potrzeby dowódcy dywizji z podległymi oddziałami i pododdziałami zapewnia się z okrętu flagowego dowódcy się lądowania, wykorzystując w tym celu ultrakrótkofalowe radiostacje typu R-105 /R-105 PM/ i R-114, a także krótkofalowe radiostacje typu R-350 /zwłaszcza dla łączności z dywizją powietrznodesantową/ rozmieszczone na okręcie flagowym.

W składzie fali szturmowej lądują posterunki poprawiania /korygowania/ ognia artylerii okrętowej.

W miarę lądowania kolejnych fal desantu i rozwoju działań na lądzie, lądują kolejno dowódcy i sztaby poszczególnych szczebli dowodzenia.

Wraz z dowódcami pułków desantowych lądują przedstawiciele ZWO dla korygowania ognia artylerii, którzy utrzymują łączność z dowódcą ZWO w sieci radiowej korygowania ognia artylerii okrętowej.

Łączność radiowa na potrzeby dowódcy i sztabu dywizji oraz dowódców rodzajów wojsk i szefów służb - po rozwinięciu punktów dowodzenia na lądzie - może być zorganizowana w następujący sposób:

Dla umożliwienia dowódcy dywizji przekazywania rozkazów i zarządzeń dowódcom podległych oddziałów i otrzymywania od nich meldunków, organizuje się z zasady dwie sieci radiowe: KF i UKF, wykorzystując w tym celu środki radiowe wozów dowodzenia. W sieci radiowej UKF pracują również radiostacje dowódcy batalionu czołgów /z jego WD/ oraz dowódcy desantu śmigłowcowego/w wypadku jego organizowania/.

Z dowódcą batalionu czołgów, w zależności od sposobu jego wykorzystania, może być ponadto zorganizowany kierunek radiowy za po-

x/ Patrz schemat zał. nr 4 - sieci radiowe nr 151-161.

xx/ Schemat - załącznik nr 6.

mocą pokładowych radiostacji UKF wozów dowodzenia.

Dla łączności sztabu dywizji ze sztabami pułków desantowych organizuje się oddzielne sieci radiowe KF i UKF. W sieci radiowej KF, oprócz radiostacji sztabów pułków może pracować radiostacja sztabu batalionu czołgów /wydzielona w tym celu z kompanii łączności dywizji/, natomiast w sieci radiowej UKF, pracują radiostacje sztabów pułków, sztabu batalionu czołgów i kwatermistrza dywizji.

W celu umożliwienia wymiany informacji pomiędzy poszczególnymi oddziałami dywizji w toku działań, organizuje się sieć radiową współdziałania.

Dla zapewnienia wymiany informacji pomiędzy sztabem dywizji desantowej i powietrznodesantowej organizuje się kierunek radiowy /KF/, natomiast dla zapewnienia wymiany informacji pomiędzy oddziałami i pododdziałami obu dywizji organizuje się sieć radiową /UKF/ na spotkanie z oddziałami DPD. Pracę w tej sieci rozpoczynają pododdziały od najniższych szczebli dowodzenia w miarę zbliżania się do siebie. Dane radiowe tej sieci /jak i kierunku/ ustala się i podaje do wiadomości zainteresowanych jeszcze w okresie planowania operacji.

Dla potrzeb dowódcy artylerii dywizji organizuje się z reguły dwie sieci radiowe /KF i UKF/, w skład których wchodzi radiostacje dowódcy i sztabu AD, dowódcy drt i dar.

Szefowi OPL z podległą mu baterią artylerii plot, zapewnia się łączność z zasady na kierunku radiowym.

Łączność szefa saperów dywizji z podległymi mu pododdziałami /inżynieryjno - saperskimi elementami ugrupowania bojowego dywizji/ może być zapewniona w ten sposób, że z dowódcą kompanii saperów zorganizowany będzie kierunek radiowy, natomiast dowódca kompanii z podległymi mu pododdziałami będzie utrzymywał łączność w sieci radiowej. Może być również zorganizowana jedna sieć radiowa, w której będą pracowały radiostacje szefa saperów, dowódcy kompanii i podległych pododdziałów /inżynieryjnych elementów ugrupowania bojowego/. Zależec to będzie od sposobu wykorzystania poszczególnych pododdziałów.

Łączność dla potrzeb rozpoznania ogólnowojskowego i skażeń organizowana może być w ten sposób, że z dowódcą kompanii organizuje się kierunek radiowy, natomiast dowódca kompanii posiadałby własną sieć radiową dla łączności z podległymi mu pododdziałami.

48

Dla łączności z patrolami rozpoznania skażeń może być zorganizowana sieć radiowa, w której pracowałyby radiostacje szefa zabezpieczenia chemicznego dywizji, dowódcy plutonu rozpoznania skażeń oraz patroli rozpoznania skażeń.

Łączność radiowa dla potrzeb kwatermistrza może być zorganizowana w następujący sposób. Jedna sieć radiowa /KF/ dla łączności z kwatermistrzami pułków, druga sieć radiowa /UKF/ dla łączności z kwatermistrzami dywizjonów artylerii i trzecia sieć radiowa /UKF/ dla łączności z dowódcą kompanii transportowej i kompanii medycznej. Może być również tylko jedna sieć radiowa UKF, w skład której wejdą ko - respondenci obu wymienionych wyżej sieci radiowych UKF. Uzależnione to będzie od aktualnych potrzeb i posiadanych środków.

Pomocnikowi dowódcy dywizji do spraw technicznych z ruchomym warsztatem naprawy czokógów i samochodów, zapewnia się zwykle łączność na kierunku radiowym.

Łączność z organami regulacji ruchu dywizji zapewnia się podobnie jak w okresie załadowania wojsk dywizji.

Przekazywanie sygnałów ostrzegania podległym oddziałom, zapewnia się w sieci radiowej ostrzegania dywizji, w której pracuje radiostacja posterunku OPL dywizji oraz odbiorniki radiowe podległych oddziałów i pododdziałów.

Łączność pomiędzy lotnictwem osłony i wsparcia a wojskami dywizji desantowej do czasu wylądowania dowódcy dywizji na brzeg, utrzymuje się przez przedstawicieli lotnictwa znajdującego się przy dowódcy sił lądowania. Po wylądowaniu dowódcy dywizji na brzeg, wraz z nim ląduje grupa oficerów naprowadzania lotnictwa utrzymując łączność w odpowiednich sieciach radiowych armii lotniczej^{x/}.

Dowódca i sztab dywizji desantowej po wylądowaniu na brzeg, utrzymują jeszcze łączność z dowódcą sił lądowania i dowódcą bazy lądowania w sieci radiowej dowódcy sił lądowania.

Podczas działań dywizji po wylądowaniu organizuje się również łączność radioliniową zarówno z przełożonym jak i z podwładnymi.

Łączność radioliniowa z przełożonym może być zorganizowana dopiero po wylądowaniu sił i środków łączności przeznaczonych do rozwinięcia węzła łączności SD dowództwa kombinowanej operacji desantowej

x/ Patrz schemat zał. nr 6 sieci radiowe nr 151-161.

w rejonie działań desantu. Łączność tę zapewnia się na kierunku za pomocą stacji radioliniowych R-401 M.

Łączność radioliniową ze sztabami podległych oddziałów sztab dywizji organizuje po rozwinięciu SD dywizji i pułków w rejonie działań desantu. Najczęściej, na kierunkach radioliniowych organizowanych w ogniwie SD dywizji SD pułków zapewnia się tylko łączność telefoniczną.

Po wylądowaniu, sztab dywizji powinien posiadać również łączność z dowódcą bazy lądowania do czasu całkowitego zakończenia lądowania się dywizji. Łączność tę można utrzymywać przez węzeł łączności SD do wództwa kombinowanej operacji desantowej. Jeśli natomiast nie jest ono jeszcze rozwinięte w rejonie działań desantu, należy zorganizować bezpośredni kierunek radioliniowy od SD dywizji do FSD dowódcy bazy lądowania.

Ze sztabem dywizji powietrzno-desantowej, łączność radioliniową utrzymuje się przez węzeł łączności sztabu operacji desantowej /jeśli łączność taka została zorganizowana przez sztab operacji desantowej/.

3. Łączność dowódcy i sztabu dywizji powietrznodesantowej^{x/}

W początkowym okresie działań bojowych na lądzie, dowódca i sztab dywizji oraz podległe oddziały będą dysponować tylko środkami radiowymi KF i UKF małej mocy zamontowanymi na samochodach terenowo - osobowych lub zrzuconymi na spadochronach /w odpowiednich zasobnikach/ wraz z wojskami. Krótkofalowe radiostacje średniej mocy mogą być dostarczone dopiero po połączeniu się z desantem morskim lub związkami taktycznymi armii ogólnowojskowej nacierającej wzdłuż wybrzeża morskiego.

Łączność dowódcy dywizji z dowódcami podległych oddziałów organizowana jest w zależności od sposobu desantowania /w jednym czy dwóch rzutach/, przyjętego systemu dowodzenia i zadań wykonywanych przez poszczególne oddziały. Mogą być zatem organizowane jedna, dwie lub trzy sieci radiowe przy wykorzystywaniu różnych typów radiostacji.

W przypadku gdy całością dowodzi dowódca dywizji, mogą być zorganizowane jedna-dwie sieci radiowe /KF i UKF/, w skład których wejdą radiostacje: dowódcy dywizji i dowódców podległych oddziałów. W wypadku gdy dowódca dywizji będzie znajdował się poza rejonem stanowiska dowodzenia radiostacja szefa sztabu /zastępcy dowódcy dywizji/ powinna być włączona przynajmniej do jednej z tych sieci.

x/ Łączności z przełożonym nie omawia się z tego względu, że została ona omówiona w rozdziale traktującym o łączności dowódcy operacji desantowej.

Schemat łączności radiowej DPD - zał. nr 8.

W przypadku gdy częścią się będzie dowodził dowódca dywizji, a częścią zastępca, należy organizować sieci radiowe dla potrzeb dowódcy i zastępcy. Skład tych sieci będzie uzależniony od ilości podporządkowanych im oddziałów. W tym wypadku radiostacja szefa sztabu powinna być włączona do sieci radiowej dowódcy dywizji.

Może być również przypadek, że dywizja powietrznodesantowa będzie wzmocniona jednym-dwoma batalionami piechoty zmotoryzowanej. W takim przypadku radiostacje dowódców tych batalionów wejdą do sieci dowódcy dywizji lub zastępcy w zależności od przewidzianego dla nich zadania i podporządkowania z punktu widzenia dowodzenia.

Dla łączności sztabu dywizji ze sztabami podległych oddziałów organizowane są z reguły oddzielne sieci radiowe KF i UKF. Do sieci radiowej KF oprócz radiostacji sztabów batalionów, wchodzi radiostacje kwatermistrza dywizji, dowódcy dla plot i dowódcy plutonu ochrony i regulacji ruchu. W sieci radiowej UKF pracują w zasadzie tylko radiostacje sztabu dywizji i sztabów batalionów.

Łączność dowódcy dywizji o szczebel niżej od bezpośrednio podległego, zapewnia się z zasady przez umożliwienie włączania się jego radiostacji do sieci radiowych dowódców podległych oddziałów. W tym celu radiostacja dowódcy dywizji /zastępcy, szefa sztabu/ powinna posiadać dane sieci radiowych dowódców podległych oddziałów, a kryptonim radiostacji dowódcy dywizji /zastępcy, szefa sztabu/ powinni znać wszyscy radiotelefoniści i na jego wezwanie odpowiadać.

Dowódca artylerii dywizji z zasady będzie utrzymywał łączność tylko z dowódcami podległych mu pododdziałów artylerii /dam, das/, ponieważ ze względu na charakter działań, w zasadzie nie będzie w toku walki otrzymywał bezpośrednich poleceń od przełożonego dowódcy artylerii. W razie gdyby taka konieczność zaistniała, może być w tym celu wykorzystana łączność sztabu dywizji. Z reguły dla potrzeb dowódcy artylerii dywizji organizuje się jedną sieć radiową KF, w skład której wejdą radiostacje dowódcy artylerii dywizji i dowódców wymienionych pododdziałów artylerii /jeżeli nie będą przydzielone do bpd/.

W przypadku gdy poszczególne pododdziały dywizjonu artylerii samobieżnej zostaną przydzielone do batalionów, wówczas radiostacja KF dowódcy dywizjonu może być włączona do sieci radiowej sztabu, natomiast łączność pomiędzy dowódcą artylerii dywizji a dowódcą dam

będzie utrzymywana na kierunku radiowym. Radiostacja UKF dowódcy artylerii dywizji może z kolei /w razie potrzeby/ włączać się do sieci radiowej dowódcy dam, w której utrzymuje on łączność z dowódcami podległych pododdziałów.

Dla potrzeb szefa rozpoznania, organizuje się sieć radiową KF dla łączności z dowódcą kompanii i dowódcami plutonów rozpoznania.

W celu zapewnienia natychmiastowego przekazywania danych z rozpoznania i maskowania przekazywanych informacji, z każdym plutonem organizuje się oddzielny kierunek radiowy, na którym praca odbywa się seansami według ustalonego harmonogramu.

Dla potrzeb każdego z dowódców plutonów organizuje się oddzielną sieć radiową /UKF/ dla łączności z grupami rozpoznawczymi.

Dla umożliwienia sztabowi dywizji otrzymywania danych od grup rozpoznania specjalnego, sztab frontu wydziela w tym celu 1-2 seanse pracy na dobę /według harmonogramu/ w czynnych kierunkach radiowych kierowania działaniami specjalnymi frontu^{x/}.

Dla potrzeb szefa saperów może być zorganizowana sieć lub kierunek radiowy. Zależać to będzie od ilości inżynierskich elementów organizowanych w ramach ugrupowania bojowego dywizji oraz ilości będących do dyspozycji szefa saperów pododdziałów inżynierskich. Jeśli dywizja nie otrzyma wzmocnienia w wojskach inżynierskich, a część organicznego pododdziału saperów będzie zmuszona przydzielić podległym oddziałom, wówczas może być zorganizowany jedynie odwód inżynierski, z którym łączność będzie zapewniona na kierunku radiowym. Sieć radiowa będzie organizowana wówczas gdy istnieją inne elementy oprócz odwodu inżynierskiego.

Szefowi zabezpieczenia chemicznego, zapewnia się zwykle łączność w sieci radiowej, w której pracować będą patrole rozpoznania chemicznego. Może być również zorganizowany tylko kierunek radiowy dla łączności z dowódcą kompanii OPChem a ten z kolei będzie posiadał łączność z dowódcami patroli.

Łączność szefa OPL dywizji z podległym mu dywizjonem artylerii przeciwlotniczej może być zapewniona na kierunku lub w sieci radiowej. W wypadku organizowania jej na kierunku, dowódca dywizjonu będzie posiadał własną sieć radiową dla łączności z dowódcami baterii. W wypadku organizowania jednej sieci radiowej, radiostacje dowódcy dywizji^{x/} Patrz schemat - zał. nr 7 - kier. rad. nr 24-25.

zjonu i dowódców baterii wejdą w skład sieci szefa OPL. Wydaje się, że organizowanie jednej sieci radiowej jest bardziej celowe ponieważ szef OPL ma możliwość bezpośredniej ingerencji /w razie potrzeby/ do szczebla baterii.

Łączność między stanowiskiem dowodzenia dywizji a kwatermistrzowskim stanowiskiem dowodzenia, zapewnia się przez włączenie na kwatermistrzowskim stanowisku dowodzenia radiostacji /odbiornika/ do sieci radiowej sztabu. Nie wykluczona jest również możliwość zorganizowania kierunku radiowego między stanowiskiem dowodzenia a kwatermistrzowskim stanowiskiem dowodzenia.

W celu zapewnienia wymiany informacji podległym oddziałom między sobą organizuje się sieć radiową współdziałania dywizji, w której pracują radiostacje sztabu dywizji i sztabów batalionów.

Dla wymiany informacji na rubieży spotkania oddziałów i pododdziałów dywizji powietrznodesantowej i związku ogólnowojskowego nacierającego na kierunku działania dywizji, organizowana jest zazwyczaj sieć radiowa współdziałania na spotkanie. Sieć ta organizowana jest przez szefa łączności sztabu organizującego operację desantową. Włączone mogą być do niej również radiostacje artylerii pułków i dywizji nacierającej na tym kierunku. Praca w tej sieci ze względu na znaczną ilość korespondentów jest dość trudna, dla tego też sposób nawiązywania łączności musi być ustalony z góry i podany do wiadomości wszystkich oddziałów /pododdziałów/ działających "na spotkanie".

Dla wymiany informacji pomiędzy oddziałami DPD a oddziałami /pododdziałami/ czołgów na rubieży spotkania, organizuje się oddzielną sieć radiową.

Łączność ze sztabem dywizji desantowej zapewnia się z reguły na kierunku radiowym, natomiast dla zapewnienia wymiany informacji pomiędzy oddziałami i pododdziałami DPD i DD organizuje się sieć radiową współdziałania "na spotkanie". W sieci tej pracują radiostacje sztabu dywizji powietrzno-desantowej, dywizji desantowej /desantu morskiego/ oraz oddziałów i pododdziałów dywizji powietrznodesantowej i desantu morskiego działających "na spotkanie".

Jeżeli sieci radiowe współdziałania na spotkanie nie będą organizowane, wymiana informacji może się odbywać na falach dyżurnego odbioru. Fale dyżurnego odbioru winien ustalić z góry szef łączności sztabu organizującego operację desantową.

Łączność współdziałania z lotnictwem osłony i wsparcia zapewnia się przez grupę oficerów naprowadzania lotnictwa znajdujących się przy sztabie dywizji /ze swoimi środkami łączności/ i utrzymujących łączność w odpowiednich sieciach radiowych lotnictwa²⁷.

Dla łączności z kwatermistrzami podległych oddziałów, organizuje się sieć radiową kwatermistrza dywizji, w której pracują radiostacje kwatermistrzów batalionów powietrznodesantowych oraz batalion zaopatrzenia i remontu /część desantująca/ i kompania medyczna.

Otrzymywanie sygnałów powiadamiania zapewnia się w sieci radiowej powiadamiania frontu lub armii ogólnowojskowej. Natomiast przekazywanie tych sygnałów podległym oddziałom odbywa się w sieci radiowej ostrzegania dywizji oraz we wszystkich innych sieciach i kierunkach radiowych dywizji.

Łączności przewodowej między sztabem dywizji powietrznodesantowej a sztabami podległych oddziałów nie organizuje się.

b/ Łączność środkami ruchomymi

Łączność środkami ruchomymi organizuje się według ogólnie przyjętych zasad.

Jako ruchome środki łączności w dywizji powietrzno-desantowej wykorzystywane są śmigłowce, samochody i motocykle.

V. NIEKTÓRE ELEMENTY ZABEZPIECZENIA ŁĄCZNOŚCI

Zabezpieczenie łączności w działaniach desantowych ma na celu stworzenie warunków dla zapewnienia łączności w nakazanym terminie i ciągłej pracy środków łączności w każdej sytuacji bojowej.

Szczególne znaczenie w warunkach działań desantowych nabiera zabezpieczenie pracy środków radiowych przed rozpoznaniem i zakłóceniami stosowanymi przez nieprzyjaciela.

a/ Zabezpieczenie pracy środków łączności radiowej przed rozpoznaniem i zakłóceniami stosowanymi przez nieprzyjaciela

W działaniach desantowych łączność radiowa jest szczególnie narażona na zakłócenia ze strony nieprzyjaciela. Stosując zakłócenia w naszym systemie łączności, nieprzyjaciel będzie się starał utrudnić lub uniemożliwić dowodzenie oddziałami desantu, a tym samym utrudnić wykonanie zadania.

x/ ~~Patrz~~ schemat ~~zak.~~ nr 8 sieci radiowe nr 151-160.

W działaniach desantowych należy się liczyć z tym, że rozpoznanie radiowe nieprzyjaciela będzie się starało za wszelką cenę wykryć pracę naszych radiostacji w celu ustalenia zorganizowanych sieci i kierunków radiowych, przechwytywania prowadzonych rozmów, by następnie przez stosowanie aktywnych i dywersyjnych zakłóceń radiowych zerwać lub utrudnić dowodzenie wojskami. Dlatego też należy stosować wszystkie możliwe przedsięwzięcia utrudniające nieprzyjacielowi prowadzenie rozpoznania radiowego oraz dążyć do zabezpieczenia dowodzenia przy pomocy środków radiowych i radioliniowych w warunkach zakłóceń.

Do okresów działań desantu, w których łączność radiowa będzie szczególnie narażona na zakłócenia ze strony nieprzyjaciela, należy okres walki o lądowanie.

Konieczność wykorzystania radiowych środków łączności w tym okresie oraz stosunkowo bliska odległość od wybrzeży nieprzyjaciela, stwarza bardzo dogodne warunki do stosowania zakłóceń. W tych warunkach mogą być z powodzeniem stosowane aktywne zakłócenia radiowe przy pomocy brzegowych i okrętowych stacji zakłócających. Zakłócenia mogą być również stosowane przez nieprzyjaciela podczas działań po wylądowaniu.

Do przedsięwzięć w zakresie ochrony łączności radiowej przed zakłóceniami można zaliczyć:

- ścisłe przestrzeganie zasad tajnego dowodzenia podczas prowadzenia rozmów przez techniczne środki łączności;
- pracę radiostacji na niezbędnej mocy nadajników i stosowanie anten kierunkowych;
- stosowanie sygnałów i prowadzenie krótkich rozmów;
- wykorzystanie różnych zakresów częstotliwości;
- zmianę rodzaju pracy;
- dublowanie sieci i kierunków krótkofalowych, ultrakrótkofalowych;
- manewr falami;
- dezorientację rozpoznania radiowego nieprzyjaciela przez nadawanie sygnałów pozornej zmiany częstotliwości roboczej, nadawanie sygnałów pozornej przerwy w łączności, pozorowane prowadzenie wymiany korespondencji przy jednoczesnym nadawaniu właściwych radiogramów w innych sieciach /kierunkach/;

- organizowanie lub zakaz pracy poszczególnych środków łączności na określony czas;
- zmianę miejsca rozmieszczenia radiostacji w celu polepszenia odbioru;
- organizowanie łączności środkami radiowymi za pomocą radiostacji pośredniczących;
- przygotowanie radiotelegrafistów i oficerów prowadzących rozmowy przez radiowe środki łączności do pracy w warunkach zakłóceń radiowych.

Wchodzi tu również w grę właściwe wykorzystanie środków radiowych w odniesieniu do wszystkich etapów operacji desantowych.

Z punktu widzenia maskowania pracy środków łączności zaleca się wykorzystywać je /w zależności od konkretnych warunków/ w następującej kolejności:

- styczność osobista dowódców;
 - wymiana oficerów łącznikowych;
 - ruchome środki łączności;
 - przewodowe i radioliniowe środki łączności;
 - wzrokowe i dźwiękowe środki łączności
- og/środki hydroakustyczne/;
- radiostacje UKF;
 - radiostacje KF.

Przy korzystaniu z technicznych środków łączności, zarówno rozmowy osobiste, jak też przekazywane telegramy należy kodować.

Nadawanie tekstem jawnym przez techniczne środki łączności można stosować tylko w wypadku gdy kodowanie przyniesie w efekcie /ze względu na czas/ gorsze rezultaty niż nadawanie tekstem jawnym - oraz w celu:

- kierowania samolotami w powietrzu;
- powiadamiania o celach powietrznych;
- kierowania ogniem artylerii;
- podczas ataku kutrów torpedowych.

Oczywiście nie wszystkie z wymienionych przedsięwzięć można stosować w warunkach działań desantu, jednak umiejętne stosowanie niektórych z nich może w dostatecznym stopniu zabezpieczyć dowodzenie i utrudnić nieprzyjacielowi prowadzenie rozpoznania radiowego.

b/ Zaopatrzenie materiałowo - techniczne

Zaopatrzenie pododdziałów łączności dywizji powietrznodesantowej i desantowej w środki i pomocniczy sprzęt łączności organizuje szef łączności frontu lub szef łączności sztabu kombinowanej operacji desantowej.

Szef łączności dywizji jest odpowiedzialny za zabezpieczenie pododdziałów łączności dywizji w sprzęt łączności, za prawidłowe jego użycie, ewidencję, organizację remontu i ewakuację.

Zagadnienie materiałowo-technicznego zaopatrzenia pododdziałów łączności dywizji powietrzno-desantowej i desantowej ze względu na charakter działań tych dywizji jest niezmiernie utrudnione. Dlatego też w zależności od przewidywanych działań pododdziały łączności winny być zaopatrzone w rejonie wyjściowym do desantowania w sprzęt i materiały z takim wyliczeniem by ilość ich starczyła na 1-3 dni walki bez uzupełnienia.

Pododdziały łączności należy zaopatrzyć przede wszystkim w źródła zasilania, zestawy narzędziowe i warsztatowe, części zapasowe i materiały eksploatacyjne.

W toku działań ze względu na praktyczne trudności w zaopatrywaniu, braki w sprzęcie łączności mogą być uzupełniane tylko w wypadku poważniejszych strat. Po połączeniu się desantu powietrznego i morskiego z wojskami frontu nacierającymi na kierunku działania desantów, obie dywizje mogą być zaopatrywane ze składów armii nacierającej na tym kierunku lub składów frontu. Straty w sprzęcie i materiałach eksploatacyjnych łączności mogą być częściowo uzupełniane sprzętem zdobyczym. Dlatego też szef łączności dywizji winien zorganizować zbiórkę sprzętu łączności na polu walki. Zebrany /zdobyczny/ sprzęt łączności, po sprawdzeniu jego przydatności należy ująć na ewidencję. Sprzęt nadający się do użytku wykorzystać na uzupełnienie strat, a nie nadający się przekazać /po połączeniu się z wojskami frontu/ do frontowego /armijnego/ składu łączności.

Poważną rolę w zagadnieniu materiałowo - technicznego zaopatrzenia odgrywa prawidłowa eksploatacja środków łączności, samochodów specjalnych i transportowych, uzbrojenia i innych technicznych środków, utrzymanie ich w stałej sprawności i gotowości do użycia, a także organizacja remontu, dezaktywacji oraz ewakuacji sprzętu.

Stają sprawność środków łączności i zdolność ich do pracy, można osiągnąć m. in. przez dokładne przestrzeganie przepisów eksploatacji i zabezpieczenie dostatecznej ilości części zapasowych i materiałów do wymiany i remontu, a także przez terminowe przeprowadzenie remontu oraz ciągłe zaopatrywanie w źródła zasilania.

Jeśli chodzi o remont sprzętu łączności w czasie działań, to może być prowadzony tylko remont bieżący, natomiast średni i kapitalny może być dokonany dopiero po wykonaniu zadania /po połączeniu się z nacierającymi wojskami frontu/.

Z a ł ą c z n i k i :

1. Organizacja dowodzenia i współdziałania w kombinowanej operacji desantowej w okresie załadowania wojsk i przejścia desantu morzem.
2. Organizacja dowodzenia i współdziałania w kombinowanej operacji desantowej w okresie lądowania desantu i działań na lądzie.
3. Schemat łączności przewodowo-radioliniowej dowództwa kombinowanej operacji desantowej w okresie planowania operacji i załadowania wojsk.
4. Schemat łączności radiowej dowództwa kombinowanej operacji desantowej.
5. Schemat łączności przewodowo-radioliniowej na okres załadowania desantu morskiego.
6. Schemat łączności radiowej dywizji desantowej.
7. Schemat łączności przewodowej dywizji powietrznodesantowej.
8. Schemat łączności radiowej dywizji powietrznodesantowej.

Wykorzystane materiały:

1. Biuletyn Informacyjny nr 3/71/. Wyd. MON, czerwiec 1964 r.
2. Kmdr ppor. Tadeusz Janusz "Zasady organizacji obserwacji i łączności w działaniach desantowych".
Konspekt wykładu - 1963 r.

OPRACOWAŁ:
czpo SZEFE KATEDRY WOJSK ŁĄCZNOŚCI

/-/ płk M. G E Ł E T A

Wyk. w 101 egz.

Egz. nr 1-Szefostwo Wojsk Łączn.
Egz. nr 2-101-Bibl.Szkoleniowa
Wyk. płk M. GEŁETA
Druk JD, dnia 26.IV.69 r.
nr ks. 0539/0990/WW.

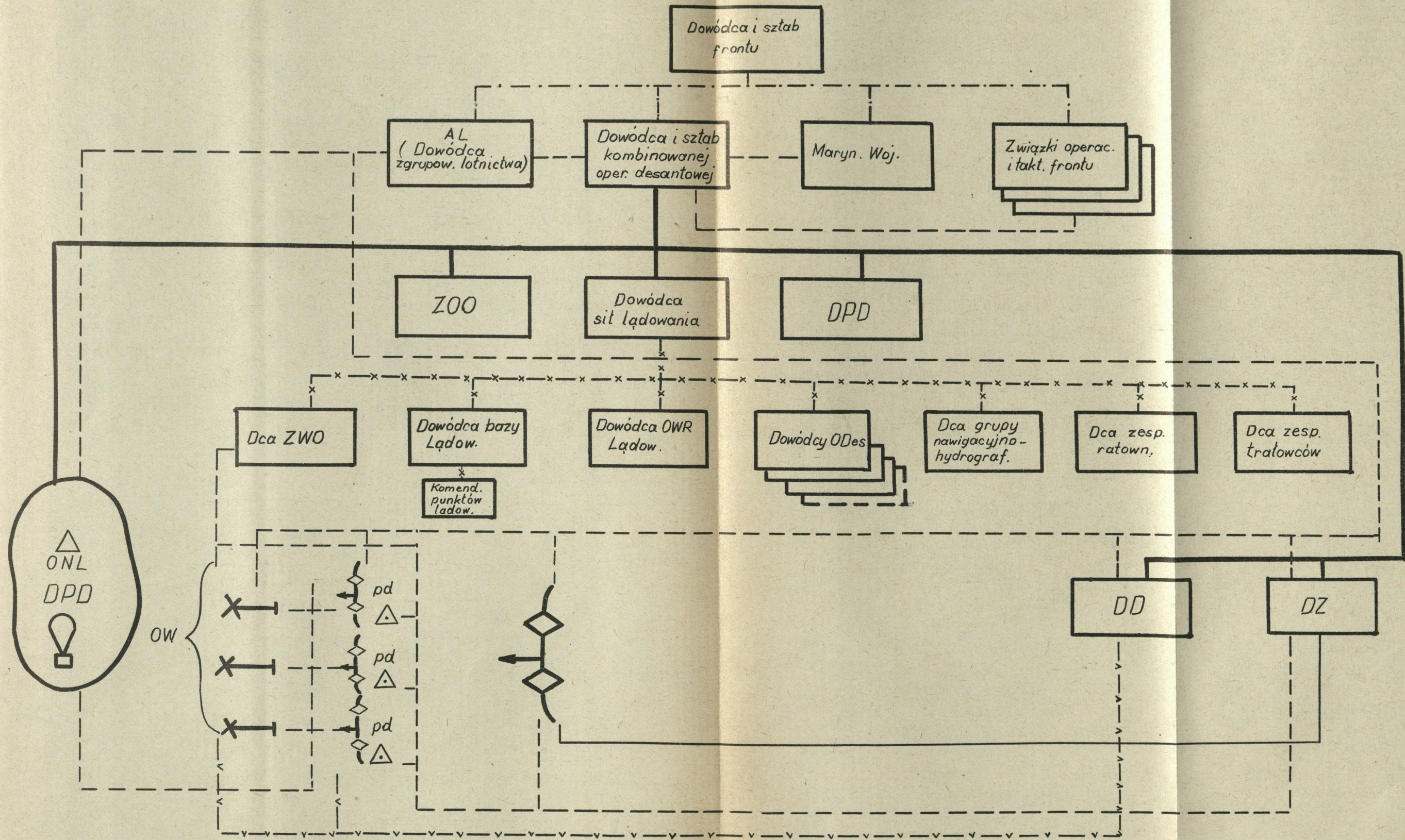
100. 4J

ORGANIZACJA DOWODZENIA I WSPÓŁDZIAŁANIA W KOMBINOWANEJ OPERACJI DESANTOWEJ NA OKRES LĄDOWANIA DESANTU I DZIAŁAŃ NA LĄDZIE

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO
TAJNE
EGZ. NR...
KS. NR 0768/ww

60

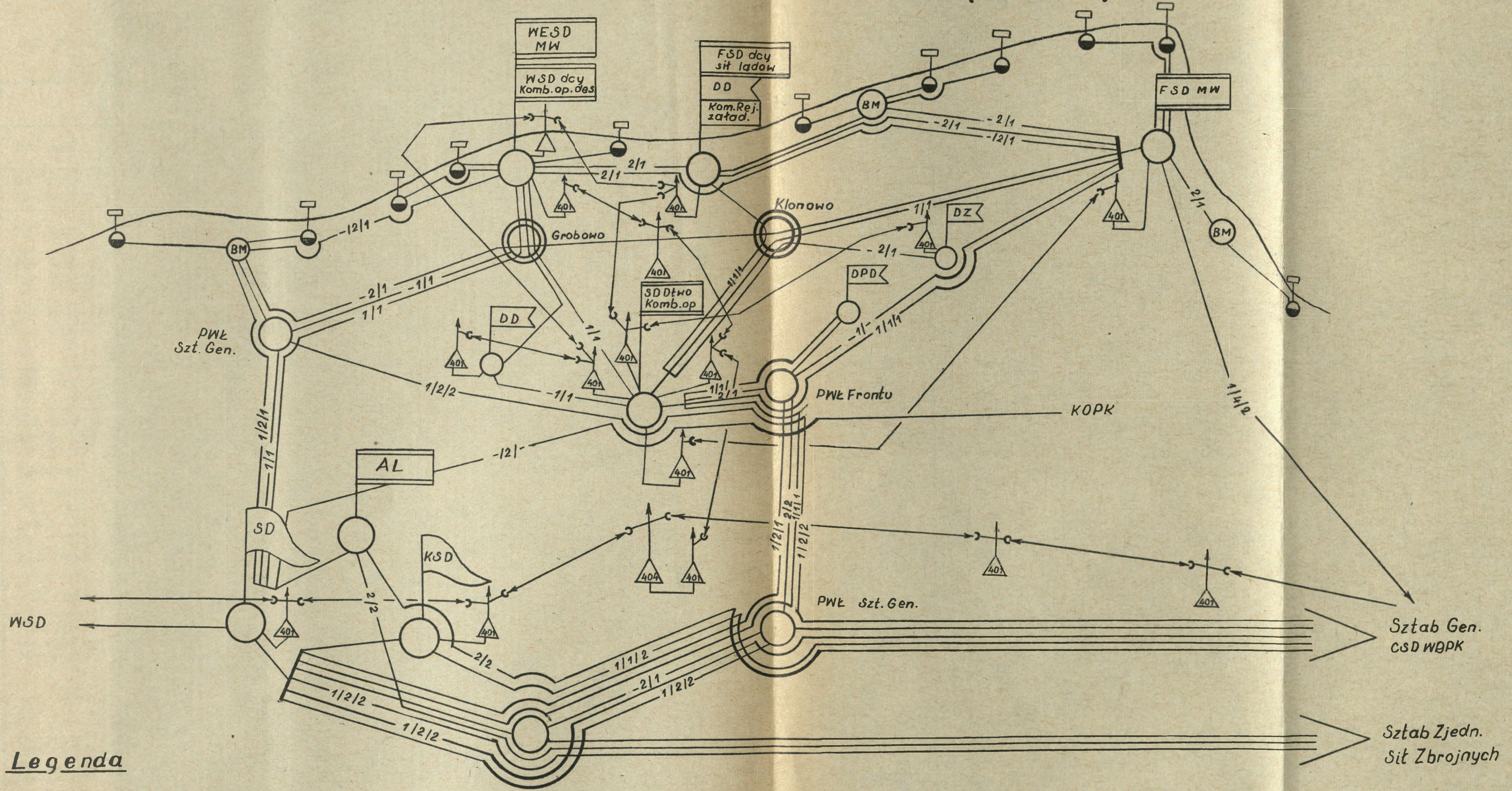
Załącznik nr 2

Wykonano Blegz.
egz. nr 1-81/zal. do skryptu
ref. pptk GELETA
rys. Z.Ldn. 3.4.69.

- - - - - podl. dowódcy frontu
 _____ podl. dowódcy kombinow. operacji desant.
 -x-x-x-x- podl. dowódcy sił lądowania
 - - - - - podl. dowódcy DD
 _____ podl. dowódcy DZ
 - - - - - współdziałanie
 △ punkty poprawiania ognia art. okręt.

SCHEMAT ŁĄCZNOŚCI PRZEWODOWO - RADIOLINIOWEJ DOWÓDCTWA KOMBINOWANEJ OPERACJI DESANTOWEJ W OKRESIE PLANOWANIA OPERACJI I ZAŁADOWANIA WOJSK (PRZYKŁAD)

Legenda

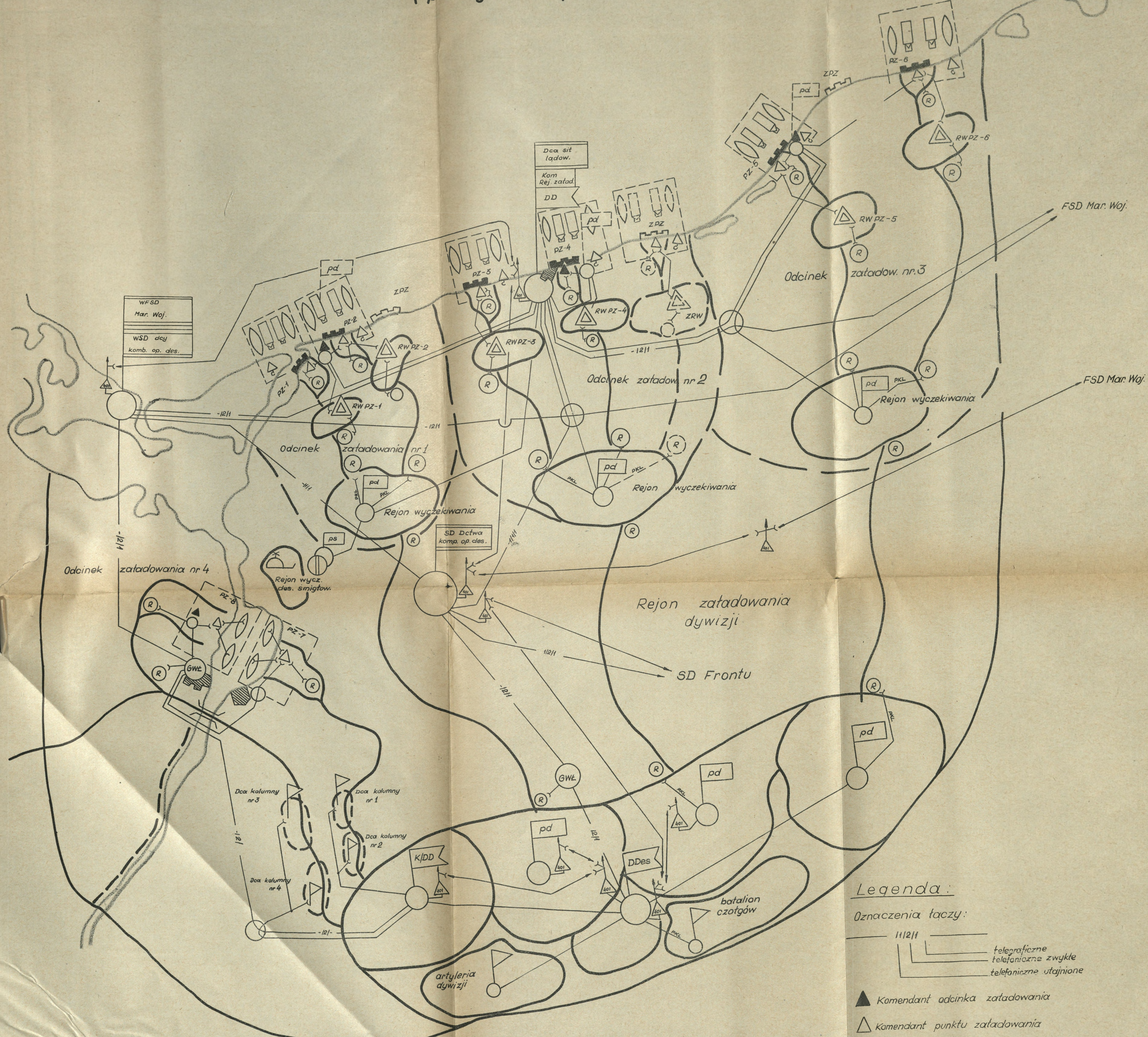
- posterunek obserwacji i łączności
- placówka pocztowo-telekom. resortu łączności
- 1/2/2
- łączności telegraficzne.
- łączności telefoniczne zwykłe
- łączności telefoniczne tajone

WYKONANO w B1 egz.
 Egz. 1-81 zał. do skryptu
 Opr. ptk M. GEŁETA

Lp.	Nazwa sieci lub kierunku rad.	Front			A L			Dłwo komb. oper. desant.			Dca sił Ładow.			D D			D Z			D P D				ZOO ZHO	BM rej. ład.	0D-10D-20D-3	Mar. Woj.	Pozostałe związki i oddziały
		WSD	SD	KSD	WSD	SD	KSD	WSD	SD	FSD	FSD	FSD	FSD	Rej. wyjśc.	Rej. Ładow.	Rej. wyjśc.	Rej. Ładow.	Rej. wyjśc.	Rej. des.	SD	KSD	SD	KSD					
								Ład.	okrę.	okrę.	SD	KSD	WSD	SD	WSD	SD	KSD	WSD	SD	KSD	SD	KSD	SD					
157						350				250																	SDplro 250 ZO Frontu	
158						250				824																	SD DLT 820 SD pl	
159										824												800					SD DLT 824 samoloty transport.	
160										800						824											SDpsm. 824	
151						800				800																	SDplmsz. 821 SD plm 821	

WYKONANO W 81 E 02.
 Egz. nr 1-81 092. Fot. do skryptu
 Ref. pTk M. GELETA. Rys. P.M.

SCHEMAT ŁĄCZNOŚCI PRZEWODOWO - RADIOLINIOWEJ NA OKRES ZAŁADOWANIA DESANTU MORSKIEGO (przykład)

- Legenda:**
- Oznaczenia łączności:
- 11211 — telegraficzne
 - 11212 — telefoniczne zwykłe
 - 11213 — telefoniczne utajnione
- ▲ Komendant odcinka załadowania
 - △ Komendant punktu załadowania
 - △ Dowódca sił załadowywanych na określonym punkcie załadów.
 - ⊙ posterunek regulacji ruchu
 - △ grupa ratunkowa

"ZATWIERDZAM"

Szef Sztabu

dnia 1967 r.

SCHEMAT ŁĄCZNOŚCI RADIOWEJ

..... dywizji desantowej

TAJNE

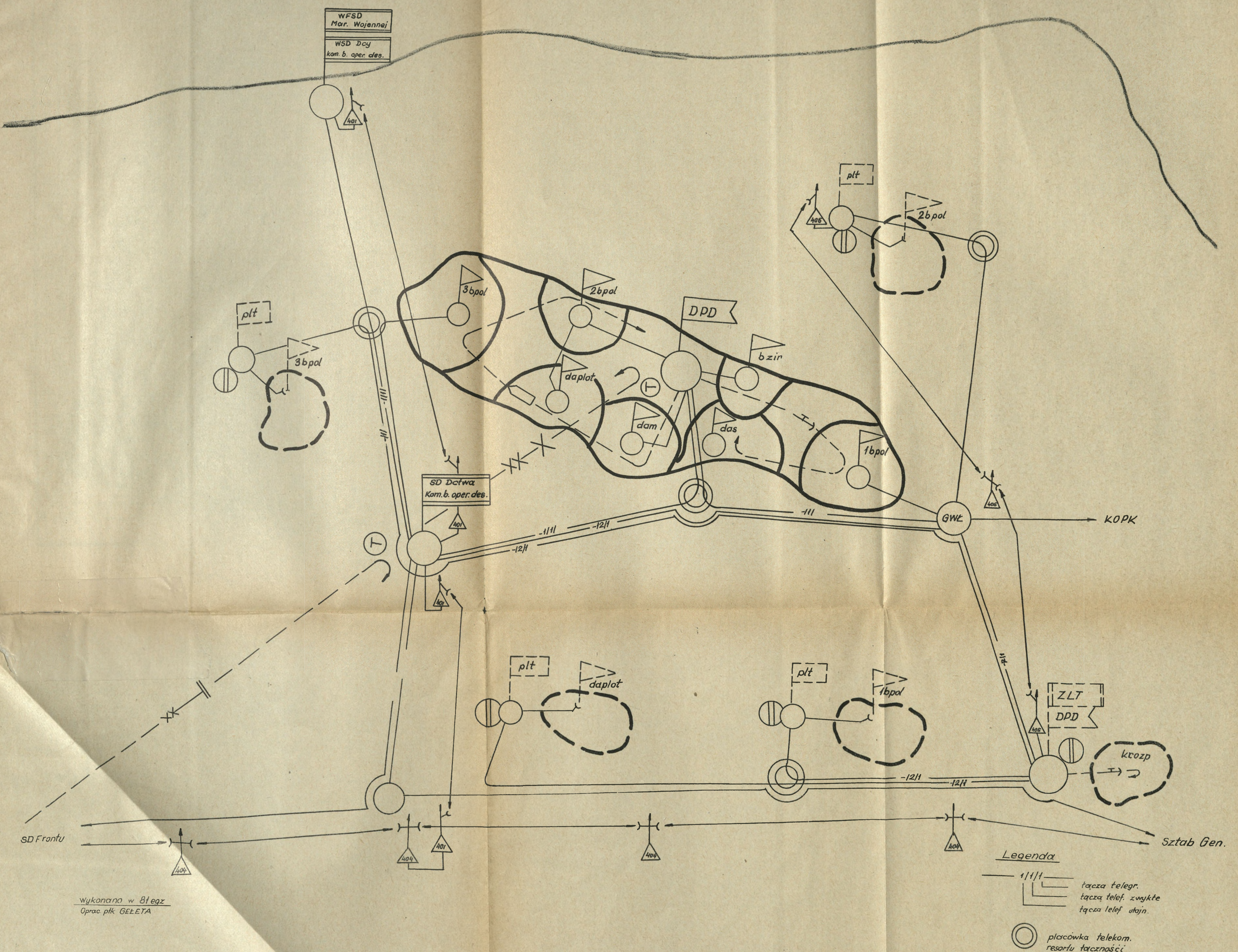
Egz nr.....
Nr ks 0791/ww
Załącznik nr 6

66

Lp	Nazwa sieci lub kierunku rad.	Front					Dtwo komb. op. des.			Dctwa sit ladow.			DD		Podległe oddziały i pododdziały										Pozostałe jednostki															
		WSD	SD	KSD	NSD	SD	FSD ląd.	FSD okr.	ZFSD okr.	Rej. wysł.		Rej. lądow.		pd			pd			pd			bcz	dar		drt	bot pilot													
										SD	KSD	WSD	SD	KSD	SD	KSD	SD	KSD	SD	KSD	SD	KSD						SD	KSD	SD	KSD									
				Łączność dowodzenia						współdziałania		frontu																												
101	Siec rad. dcy frontu	118				118			118			118																							FSD MW	Dca DZ	Dca DPD			
102	Kier. rad. dalekopisowy na wypr. rsd. z sieci nr 101																																							
103	Siec rad. sztabu frontu		102			118	118	1047	1047	118																										FSD MW	Szt DZ	Szt DPD		
104	kier. rad. dalekopisowy na wypr. rsd z sieci nr 103																																							
105	Siec rad. współdz. frontu		118			118					311																									FSD MW	Szt DZ	Szt DPD	AL	armia ogw.
106	Siec rad. powiadm. GPRT wojsk OPL frontu	KF	KF	KF	KF	KF					KF																									ZDi ZT Frontu	GPRT wojsk OPL Frontu			
107	Siec rad. powiadam. PRT wojsk OPL armii ogw.																																			ZT armii i des.	BRT armii ogw.			
108	Siec rad. powiadam. SD KOPK																																			ZDi ZT Frontu	SD KOPK			
109	Siec rad. powiad. o skażeniach prom.	KF	KF	KF																																ZDi ZT Frontu	ośrodek analizy i pow. skażeń prom. frontu			
110	Siec rad. kwaterm. frontu																																			KSD DZ	KSD DPD			
111	Kier. rad. dalekopisowy na wypraw. rsd z sieci nr 112																																							
112	Siec rad. lotn. łącznik. frontu	800	800	800																																	ładow. ZTi ZO Frontu	XX lotnictwo łączn. XX		
113	Siec rad. lotn. łączn. armii ogw. (w rej. działań des.)																																				ładow. armii i podleg. ZT	XX lotn. łączn. XX		
				Łączność dowodzenia sztabu komb. operacji desantowej																																				
121	Kier. rad. dowodzenia sztabu komb. oper. des.					102																																		10 seansow pracy na dobe wlg harmonogramu po 30 min. każdy
122	Kier. rad. dyżurny dla DD i DZ																																					Nastuch ciągły całodobowy		

SCHEMAT ŁĄCZNOŚCI PRZEWODOWEJ DPD W REJONIE ZEŚRODKOWANIA W REJONACH WYJŚCIOWYCH DO ZAŁADOWANIA

DO UŻYTKU
SZYBOWEGO
TAJNE
Egz. nr.
Nr k. 0766/ww
Załącznik nr 7.

wykonano w 81 egz
Oprac. plk. GELETA

Legenda
 11111 tarcza teleg.
 tarcza telef. zwykłe
 tarcza telef. ukryt.
 (Symbol) placówka telekom.
 resortu łączności

74

